

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
«_30_» հունիսի 2010թ.
«Պրոմեթեյ բանկ» ՍՊԸ ք. Երևան, Հանրապետության 44/2

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Ընթացիկ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը ընկած ժամանակաշրջան (աճողական)	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև համադրելի ամսաթիվը ընկած ժամանակաշրջան
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	616.153	1.094.001	322.232	653.643
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(212.745)	(379.664)	(81.092)	(148.981)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		403.408	714.337	241.140	504.662
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	36.581	75.474	30.436	72.597
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(18.812)	(35.723)	(23.699)	(47.722)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		17.769	39.751	6.737	24.875
Եկամուտ շահաբաժիններից					
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	51.889	120.532	50.332	257.417
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	25.293	50.443	24.328	61.008
Գործառնական եկամուտներ		498.359	925.063	322.537	847.962
Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	4.806	(114.864)	(7.415)	5.692
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(148.470)	(296.405)	(138.437)	(270.054)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(40.267)	(83.682)	(36.620)	(87.339)
Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս	10				
Շահույթը/ (վնասը) մինչև հարկումը		314.428	430.112	140.065	496.261
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	(62.104)	(84.163)	(26.795)	(93.755)
Շահույթը (վնասը) հարկումից հետո		252.324	345.949	113.270	402.506

Բանկի վարչության նախագահ՝
(գործադիր տնօրեն)

Է. Սողոմոնյան

Գլխավոր հաշվապահ՝

Ա. Սկրտումյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 13.07.10թ.

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Ֆինանսական դրության մասին
«_30_»_հունիսի_ 2010թ.
«Պրոմթեյ բանկ» ՍՊԸ ք. Երևան, Հանրապետության 44/2

հազար դրամ

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծա- նո- թագ- րու- թյու- ննե	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակա- շրջանի վերջի դրությամբ	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված)
1	Ակտիվներ			
1.1	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	3.562.150	5.758.227
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ		2.742	2.742
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	2.729.097	2.991.286
1.4	Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ	15		
1.5	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	16	15.512.614	10.413.767
1.6	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	17	590.913	309.923
1.9	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	1.648.086	1.631.869
1.10	Հետաձգված հարկային ակտիվներ	11	440	
1.11	Այլ ակտիվներ	21	246.225	410.379
	Ընդամենը՝ ակտիվներ		24.292.267	21.518.193
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22	1.130.204	681.852
2.2	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	4.846.082	6.167.410
2.3	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	24	8.139.633	4.735.732
2.4	Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորու	25		
2.5	Վճարվելիք գումարներ	26	1.196	153.808
2.6	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11		500
2.7	Պահուստներ	30		
2.8	Այլ պարտավորություններ	27	213.239	95.358
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ		14.330.354	11.834.660

3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	28	7.200.000	7.200.000
3.3	Պահուստներ`		52.246	49.815
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		52.075	52.075
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ		171	(2.260)
3.4	Չբաշխված շահույթ (վնաս)		2.709.667	2.433.718
3.5	Կապիտալի այլ տարրեր	29		
	Ընդամենը` կապիտալ		9.961.913	9.683.533
	Ընդամենը` պարտավորություններ և կապիտալ		24.292.267	21.518.193

Բանկի վարչության նախագահ`
(գործադիր տնօրեն)

Գլխավոր հաշվապահ`

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 13.07.10թ.

Է. Սողոմոնյան

Ա. Սկրտունյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին (ձև թիվ 8)
 «_30_» հունիսի 2010թ.
 «Պրոմեթեյ բանկ» ՍՊԸ ք. Երևան, Հանրապետության 44/2

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ			Եվրոյի և ամերիկացի դոլարի արժեքը	Պահուստներ			Զբաղիված շահույթ/վնաս	Միջանկյալ շահութաբաժիններ	Սեփական կապիտալի ցմրվածքներ	Ընդամենը
	արժեքը ամերիկացի դոլարով	Հետգնված կապիտալ	Զուտ գումարը		Բարձր	Վարձատրվող	Վերաշահման փողերի արժեքը				
Հոդվածներ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)											
1. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի -2009-թ. (ստուգված)	7.200.000				52.075	(5.283)		1.783.132			9.029.924
1.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր											
2. Վերահաշվարկված մնացորդը											
3. Ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված եկամուտներ և ծախսեր, այդ թվում՝											
3.1. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատման պահուստների աճ կամ նվազում											
3.2. Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվների և հեջավորման գործիքների՝ իրական արժեքի վերաչափման պահուստի աճ կամ նվազում						1.402					1.402
3.3. Հետաձգված հարկի ազդեցություն											
3.4. Ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված այլ եկամ և վնաս											
5. Նախորդ տարվա (ժամանակաշրջանի) զուտ շահույթ (վնաս)								402.506			402.506
6. Բաշխված շահութաբաժիններ											
9. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջում առ -30- հունիսի 2009թ. (չստուգված)	7.200.000				52.075	(3.881)		2.185.638			9.433.832
Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)											
1. Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2010 թ. (ստուգված)	7.200.000				52.075	(2.260)		2.433.718			9.683.533

9.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը												
10.Վերահաշվարկված մնացորդը												
11. Ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված եկամուտներ և ծախսեր, այդ թվում՝												
11.1 Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատման պահուստների աճ կամ												
11.2. Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվների և հեջավորման գործիքների՝ իրականարժեքի վերաչափման պահուստի աճ կամ նվազում						2.431						2.431
11.3. Հետաձգված հարկի ազդեցություն												
11.4. Ուղղակիորեն սեփական կապիտալում												
13. Հաշվետու տարվա (ժամշրջանի) զուտ շահույթ (վնաս)								345.949				345.949
14. Բաշխված շահութաբաժիններ								(70.000)				(70.000)
15. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝												
15.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների աճ/նվազում												
17. Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30 հունիսի 2010թ.	7.200.000				52.075	171		2.709.667				9.961.913

Բանկի վարչության նախագահ՝
(գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ՝

Է. Սողոմոնյան
Ա. Մկրտումյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 13.07.10թ.

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ
« 30 » հունիսի 2010թ.

«Պրոմեթեյ բանկ» ՍՊԸ ք. Երևան, Հանրապետության 44/2

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություն	Նախորդ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		x	x
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		577.116	409.989
Ստացված տոկոսներ		653.955	1.034.989
Վճարված տոկոսներ		(104.896)	(522.144)
Ստացված կոմիսիոն գումարներ		72.597	75.474
Վճարված կոմիսիոն գումարներ		(47.722)	(35.723)
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվներից օգուտ/(վնաս)		5.474	4.670
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնականություններից օգուտ/(վնաս)		220.541	115.978
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ		6.401	80
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ		(150.410)	(156.935)
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր		(78.824)	(106.400)
Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից		1.665.628	(5.861.793)
Գործառնական ակտիվներում նվազում/ (ավելացում)		285.836	(4.999.800)
այդ թվում՝ վարկերի և փոխառությունների նվազում/ (ավելացում)		624.757	(5.003.480)
առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի նվազում (ավելացում)		218.827	(280.996)
այլ գործառնական ակտիվների նվազում/(ավելացում)		(557.748)	284.676
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)		1.379.792	(861.993)
այդ թվում՝ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների		1.330.214	(1.311.656)
այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում (ավելացում)		49.578	449.663
Ջուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը		2.242.744	(5.451.804)
Վճարված շահութահարկ		(227.404)	(35.251)
Ջուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		2.015.340	(5.487.055)
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նվազում (ավելացում)			
Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)			
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)			4.485
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(10.980)	(81.586)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում			
Ջուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		(10.980)	(77.101)
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
Վճարված շահաբաժիններ			(70.000)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)		3.953.597	3.554.646
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում			
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների			
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր այլ ֆինանսական			
Ջուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		3.953.597	3.484.646
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		37.168	4.555
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/(նվազում)		5.995.125	(2.074.955)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	13_2	4.730.731	6.034.849
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	13_2	10,725,856	3.959.894

Բանկի վարչության նախագահ՝

(գործադիր տնօրեն)

Գլխավոր հաշվապահ՝

Է. Սողոմոնյան

Ա. Սկրտումյան

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ

(եռամսյակային)

Բանկի անվանումը «Պրոմեթեյ բանկ» ՍՊԸ
 Ամսաթիվը 01/04/10 թ-ից
30/06/10 թ.

(հազ. դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	7.200.000	50.000	խախտում առկա չէ
Ընդհանուր(սեփական) կապիտալ նվազագույն չափը	9.660.213	5.000.000	խախտում առկա չէ
Ն ¹ Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	48.8%	12.0%	խախտում առկա չէ
Ն ² Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	24.5%	15.0%	խախտում առկա չէ
Ն ² Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	223.3%	60.0%	խախտում առկա չէ
Ն ³ Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	15.2%	20.0%	խախտում առկա չէ
Ն ³ Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը	71.2%	500.0%	խախտում առկա չէ
Ն ⁴ Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	4.3%	5.0%	խախտում առկա չէ
Ն ⁴ Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	11.7%	20.0%	խախտում առկա չէ
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը՝ ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով	X X X	8% 12% 12%	խախտում առկա չէ

Բանկի վարչության նախագահ
 (գործադիր տնօրեն)
 Գլխավոր հաշվապահ

Է.Սողոմոնյան

Ա.Մկրտումյան

Կ.Տ.

«ՊՐՈՄԵԹԵՅ ԲԱՆԿ» ՍՊԸ

30 հունիսի 2010 թ.

(տվյալներն արտացոլված են 1000 դրամով)

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (ձև թիվ 5)

Ծանոթագրություն 1. «Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

1.1. «Պրոմեթեյ Բանկ» ՍՊԸ-ն ստեղծվել է Բանկի հիմնադիրների ընդհանուր ժողովի որոշմամբ 1990թ. հունիսի 1-ին կնքված հիմնադիր պայմանագրի համաձայն, և իր գործունեության ընթացքում ղեկավարվում է ՀՀ գործող օրենսդրությամբ և ՀՀ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ ակտերով:

1) Բանկն ունի իր հիմնադիր փաստաթղթերով նախատեսված գործունեության նպատակներին համապատասխան քաղաքացիական իրավունքներ և այդ գործունեության հետ կապված պարտականություններ, իր անունից կարող է կնքել պայմանագրեր, համաձայնագրեր, ստորագրել արձանագրություններ: Բանկը ՀՀ օրենսդրության շրջանակներում կարող է՝

ա) ընդունել ցպահանջ և ժամկետային ավանդներ,

բ) տրամադրել առևտրային և սպառողական վարկեր, այդ թվում տալ հիփոթեքային վարկեր, իրականացնել պարտքի կամ առևտրային գործարքների ֆինանսավորում, ֆակտորինգ,

գ) տրամադրել բանկային երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ,

դ) բացել և վարել հաշիվներ, այդ թվում այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ,

ե) մատուցել վճարահաշվարկային ծառայություններ ,

զ) թողարկել, գնել, վաճառել և սպասարկել արժեթղթեր, վճարային փաստաթղթեր, ճանապարհային չեկեր, քարտեր,

է) ինվեստիցիոն և բաժանորդագրական գործունեություն իրականացնել,

ժ) գնել , վաճառել թանկարժեք մետաղների բանկային ձուլակտորներ և հուշադրամ, արտարժույթ, այդ թվում կնքել դրամի և արտարժույթի ֆյուչերսներ, օպցիոններ և նման այլ գործարքներ,

ի) իրականացնել ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ) , ի պահ ընդունել թանկարժեք մետաղներ, քարեր, արժեթղթեր և այլ արժեքներ:

2) Բանկն իր գործունեությունը իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում : Բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում և արտասահմանում կարող է հիմնել իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող մասնաճյուղեր, ներկայացուցչություններ, որոնք գործում են Բանկի կանոնադրության պահանջների շրջանակներում և ձեռք են բերում կարգավիճակ Հայաստանում և արտասահմանում, Օրենքով սահմանված համապատասխան գրանցում ստանալուց հետո :

1.2. Կորպորատիվ կառավարում.

Բանկի խորհուրդն իրականացնում է բանկի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը՝ օրենքով խորհրդի իրավասությանը վերապահված հարցերի սահմաններում:Բանկի խորհուրդը ընտրված և կազմված է հինգ անդամից: Խորհրդի անդամ կարող է լինել ՀՀ քաղաքացի կամ օտարերկրյա քաղաքացի հանդիսացող գործունակ անձը, որը համապատասխանում է ՀՀ դրժող օրենքների և ՀՀ ԿԲ իրավական ակտերի չափանիշներին: Խորհրդի անդամները ընտրվում են բանկի տարեկան ընդհանուր ժողովում, բանկի ներկա մասնակիցների կողմից.

Ներսիսյան Գագիկ – Խորհրդի նախագահ,
Համազասայան Եղիշե-Խորհրդի անդամ,
Հովսեփյան Անուշավան -Խորհրդի անդամ,
Կարապետյան Ավետիք-Խորհրդի անդամ,
Գևորգյան Գեղամ-Խորհրդի անդամ:

Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է բանկի Վարչության Նախագահը, իսկ որոշ հարցերի կարգավորումը ,համաձայն Կանոնադրության, իրականացնում է Բանկի Վարչությունը.

Սողոմոնյան Էմիլ-Վարչության Նախագահ,
Հակոբյան Արմեն-Վարչության Նախագահի 1-ին տեղակալ, Վարչության անդամ,
Մկրտումյան Ալվարդ-Գլխավոր հաշվապահ, Վարչության անդամ,
Պետրոսյան Հայկ – Վարչության Նախագահի տեղակալ, Վարչության անդամ,
Ալեքսանյան Հայրապետ – Վարկավորման և միջոցների ներգրավվման Վարչության պետ, Վարչության Նախագահի տեղակալ, Վարչության անդամ,
Եղիազարյան Կարեն – Միջազգային հարաբերությունների, պլաստիկ քարտերի Վարչության պետ,
Վարչության Նախագահի տեղակալ, Վարչության անդամ:

«Պրոմեթեյ Բանկ» Սահմանափակ Պատասխանատվությամբ Ընկերությունը իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող առևտրային կազմակերպություն է , որի կանոնադրական կապիտալը բաժանված է ընկերության կանոնադրությամբ սահմանված չափերով բաժնեմասերի:

Բանկի հիմնադիրներն են «Չակնեֆտեգազատրոյ-Պրոմեթեյ» ԲԲԸ-ն, որն ունի ձայնի իրավունք տվող բաժնեմասերի 92.25% մասնակցություն, և Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքացի Վազգեն Գևորգյանը, որն ունի ձայնի իրավունք տվող բաժնեմասերի 7.75% մասնակցություն:

Բանկի խորհուրդը տարեկան ժողովի նիստում քննարկում և հաստատում է բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշիվը, որտեղ ներառված են լինում նաև խորհրդի անդամների և բանկի ղեկավարների վարձատրության չափի սահմանումները:

Բանկի խորհուրդը տարեկան ժողովի նիստում քննարկում և տարեկան ընդհանուր ժողովի հաստատմանն է ներկայացնում բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձին, ինչպես նաև արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վարձատրման չափի սահմանումը:

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը»

«Պրոմեթեյ Բանկ» ՍՊԸ /այսուհետ՝բանկ/ հաշվապահական հաշվառումը վարում է հաշվապահական հավառումը կարգավորող իրավական ակտերի («Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենք, հաշվապահական հավառմանը վերաբերող այլ օրենքներ, Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային ստանդարտներ և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտեր) համաձայն:

Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների փաթեթը, ինչպես նախատեսված է հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող օրենսդրությամբ, ներառում է՝

- ա) հաշվետվություն ֆինանսական դրության մասին ,
- բ) հաշվետվություն համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին ,
- գ) հաշվետվություն սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին ,
- դ) հաշվետվությունը դրամական միջոցների հոսքերի մասին,
- ե) ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները:

Բանկը տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները (ֆինանսական հաշվետվությունների փաթեթը) հիմնադրին է ներկայացնում մինչև հաշվետու տարվան հաջորդող մարտ ամսվա 15-ը, իսկ հարկային տեսչություն՝ մինչև ապրիլի 15-ը:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ծախսերը ներկայացվում են՝ դասակարգելով դրանք ըստ գործառույթի, իսկ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում՝ ըստ բնույթի:

Տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթը կամ վնասն ընդգրկում է հետևյալ բաղադրիչները, որոնցից յուրաքանչյուրը բացահայտվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝

ա) շահույթ կամ վնաս՝ սովորական գործունեությունից,

բ) շահույթ կամ վնաս՝ արտասովոր հոդվածներից:

Սովորական գործունեությունը ցանկացած գործունեություն է, որն իրականացվում է բանկի կողմից, որպես իր գործունեության բաղկացուցիչ մաս, և այնպիսի առնչվող գործունեություն, որը բանկն իրականացնում է իր գործունեության զարգացման համար, կապված է կամ առաջանում է իր գործունեությունից: Սովորական գործունեությունից առաջացող եկամուտները և ծախսերը, իրենց հերթին, ելնելով դրանց բնույթից, բանկի համար դրանց հարաբերական կարևորությունից և կրկնման հաճախականությունից, բաժանվում են գործառնական և ոչ գործառնական եկամուտների և ծախսերի:

Արտասովոր հոդվածները եկամուտներ կամ ծախսեր են, որոնք առաջանում են այն դեպքերից կամ գործարքներից, որոնք հստակ տարբերվում են բանկի սովորական գործունեությունից, հետևաբար, չի ակնկալվում դրանց հաճախակի կամ պարբերաբար կրկնվելը և որոնք բանկի վերահսկողությունից դուրս են:

Արտարժույթով գործարքն այնպիսի գործարք է, որը սահմանված է արտարժույթով, կամ որը պահանջում է արտարժույթով կատարում (կարգավորում): Արտարժույթով գործարքը սկզբնական ճանաչման պահին գրանցվում է ՀՀ դրամով (այսուհետ՝ դրամ)՝ արտարժույթի գումարի նկատմամբ կիրառելով դրամի և արտարժույթի միջև գործարքի օրվա դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարած միջին շուկայական փոխարժեքը:

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին՝

- արտարժույթով դրամային հոդվածները ներկայացվում են (վերահաշվարկվում են)՝ կիրառելով փակման փոխարժեքը.
- արտարժույթով սահմանված ոչ դրամային հոդվածները ներկայացվում են գործարքի օրվա փոխանակման փոխարժեքով:

Դրամային հոդվածները առկա դրամական միջոցներն են, ինչպես նաև դրամական միջոցներով ստացման և վճարման ենթակա ակտիվները և պարտավորությունները: Արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքները հաշվառելու նպատակով դրամային հոդվածներ են համարվում նաև արտարժույթով տրված և ստացված կանխավճարները:

Ոչ դրամային հոդվածները հաշվեկշռի բոլոր հոդվածներն են՝ բացառությամբ առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև դրամական միջոցներով ստացման և վճարման ենթակա ակտիվների և պարտավորությունների:

Որպես փոխանակման փոխարժեք ընդունվում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարած միջին շուկայական փոխարժեքը: Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում կամ, երբ Բանկի դրամային հոդվածները հաշվետվության մեջ ներկայացվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնական գրանցման կամ նախորդ

Ֆինանսական հաշվետվություններում գրանցման փոխարժեքից, ճանաչվում են որպես եկամուտ կամ ծախս այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են:

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար շահութահարկի գծով ընթացիկ հարկերը, դրանց չվճարված մասի չափով, ճանաչվում են որպես պարտավորություն: Եթե ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար արդեն վճարված գումարը գերազանցում է այդ ժամանակաշրջանների համար վճարման ենթակա գումարը, ապա գերազանցող մասը ճանաչվում է որպես ակտիվ:

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) չափվում են գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի բյուջե (կփոխհատուցվի բյուջեից)՝ կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունը ճանաչվում է բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, իսկ հետաձգված հարկային ակտիվը՝ բոլոր նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացումը, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերությունը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք, ակնկալվում է, որ կիրառման մեջ կլինեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չպետք է զեղչվեն (դիսկոնտավորվեն):

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ստուգվում (վերանայվում) է:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են որպես եկամուտ կամ ծախս և պետք է ներառվեն տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթի կամ վնասի մեջ:

Բանկը ընթացիկ հարկային ակտիվները և ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվանցում է միայն այն դեպքում, եթե ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել (ակտիվը կամ պարտավորությունը մարել) գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ֆինանսական գործիքը ցանկացած պայմանագիր է, որը միաժամանակ մի կազմակերպությունում առաջացնում է ֆինանսական ակտիվ, իսկ մյուս կազմակերպությունում՝ ֆինանսական պարտավորություն կամ սեփական կապիտալի գործիք:

Ֆինանսական ակտիվը ցանկացած ակտիվ է, որը՝

ա) դրամական միջոց է,

բ) մեկ այլ կազմակերպությունից դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ ստանալու պայմանագրային իրավունք է,

գ) մեկ այլ կազմակերպության հետ պոտենցիալ նպաստավոր պայմաններով ֆինանսական գործիքների փոխանակման պայմանագրային իրավունք է,

ե) այլ կազմակերպության սեփական կապիտալի գործիք է:

Ֆինանսական պարտավորությունը ցանկացած պայմանագրային պարտականություն է մեկ այլ կազմակերպությանը դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելու (վճարելու), կամ՝ մեկ այլ կազմակերպության հետ պոտենցիալ ոչ նպաստավոր պայմաններով ֆինանսական գործիքներ փոխանակելու համար:

Բանկը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Բանկը պետք է ապահանջի ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը միայն այն դեպքում, երբ բանկը կորցնում է վերահսկողությունը պայմանագրային իրավունքների նկատմամբ, որոնք կազմում են այդ ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը): Բանկը կորցնում է այդ վերահսկողությունը, եթե այն իրացնում է պայմանագրով սահմանված օգուտների նկատմամբ իրավունքները, իրավունքների ուժի մեջ լինելու ժամկետը լրանում է կամ բանկը հրաժարվում է այդ իրավունքներից:

Ֆինանսական ակտիվը սկզբնական ճանաչման ժամանակ պետք է չափվի սկզբնական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրա դիմաց տրված փոխհատուցման իրական արժեքը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները պետք է չափվեն իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են կատարվել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ, բացառությամբ ֆինանսական ակտիվների, հետևյալ կատեգորիաների՝

ա) բանկի կողմից տրամադրված փոխառություններ (վարկ) և դեբիտորական պարտքեր, որոնք չեն պահվում առևտրական նպատակներով,

բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ,

գ) ցանկացած ֆինանսական ակտիվ, որը գործող շուկայում չունի գնանշված շուկայական գին և որի իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավաստորեն չափել,

դ) որպես հեջավորման գործիք և հեջավորված հոդված նախատեսված ֆինանսական ակտիվներ (որոնք չափվում են հեջի հաշվառման պահանջների համաձայն):

Այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց նկատմամբ չի կիրառվում իրական արժեքով գնահատումը և որոնք ունեն ֆիքսված մարման ժամկետ, պետք է չափվեն ամորտիզացված արժեքով:

Այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց նկատմամբ չի կիրառվում իրական արժեքով գնահատումը և որոնք չունեն ֆիքսված մարման ժամկետ, պետք է չափվեն սկզբնական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնական ճանաչման ժամանակ պետք է չափվի սկզբնական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրա դիմաց ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառվում են ֆինասական պարտավորությունների սկզբնական չափման մեջ: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ առևտրական նպատակներով պահվող ֆինասական պարտավորություններից, պետք է չափվեն ամորտիզացված արժեքով, իսկ առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական պարտավորությունները պետք է չափվեն իրական արժեքով, բացառությամբ նրանից, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել: Այսպիսի առևտրական նպատակներով պահվող ֆինասական պարտավորությունները պետք է չափվեն սկզբնական արժեքով:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս:-

Առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները դրանք այն ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ձեռք են բերվել կամ առաջացել են հիմնականում գների կամ դիվերային հավելագների (մարժաների) կարճաժամկետ տատանումներից շահույթ ստանալու նպատակով:

Ֆինանսական ակտիվը պետք է դասակարգվի որպես առևտրական նպատակներով պահվող, եթե այն, անկախ դրա ձեռքբերման պատճառից, այնպիսի պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա են կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու որոշակի ուղիներ:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինասական ակտիվները այն ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք բանկի կողմից տրամադրված փոխառություններ (վարկ) և դեբիտորական պարտքեր չեն, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ չեն, կամ առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվներ չեն:

Ռեպո (հակադարձ ռեպո) համաձայնագրերի կնքման դեպքում գործարքի մի կողմը հանդես է գալիս որպես արժեթղթեր վաճառող՝ դրանք համաձայնագրում նշված ժամկետում վաճառքի գնով հետ գնելու և սահմանված տոկոսագումար վճարելու պարտավորությամբ, իսկ մյուս կողմը՝ որպես գնորդ՝ պարտավորվելով համաձայնագրում նշված ժամկետում դրանք վերավաճառել առաջին կողմին: Ռեպո գործարքի կնքման պահից արժեթղթի նկատմամբ սեփականության իրավունքն անցնում է գնորդ բանկին, և կնքման օրը ավանդատունը վաճառողի «դեպո» հաշվից գնորդի «դեպո» հաշվին է փոխանցում հայտում նշված քանակությամբ արժեթղթեր: Գործարքի մարման օրը ավանդատունը գնորդի «դեպո» հաշվից էտ է փոխանցում հայտում նշված արժեթղթերը վաճառողի «դեպո» հաշվին:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները այն գործիքներն են, որոնց արժեքը փոփոխվում է ի պատասխան սահմանված տոկոսադրույքի, արժեթղթի գնի, ապրանքի գնի, արտարժույթի փոխարժեքի, գների կամ դրույքների ինդեքսի, վարկունակության կամ համանման այլ փոփոխականի

փոփոխությունների, որը չի պահանջում սկզբնական գուտ ներդրում կամ էլ պահանջում է աննշան սկզբնական ներդրում՝ պայմանագրերի այլ տեսակների համեմատ, և որոնց գծով վերջնահաշվարկը կատարվում է ապագա որևէ ամսաթվին:

Բանկը վարկային (փոխառության) պայմանագրով պարտավորվում է պայմանագրով նախատեսված չափերով և պայմաններով դրամական միջոցներ (վարկ) տրամադրել փոխառուին, իսկ փոխառուն պարտավորվում է վերադարձնել ստացված գումարը և տոկոսներ վճարել դրա դիմաց: Վարկային պայմանագիրը կնքվում է գրավոր, որտեղ հստակ սահմանված է լինում տոկոսի չափը և հաշվարկման կարգը: Փոխառության պայմանագրի կնքման պահին տոկոսների չափը չի կարող գերազանցել ՀՀ ԿԲ սահմանած բանկային տոկոսի հաշվարկային դրույքի կրկնապատիկը: Տոկոսները վճարվում են յուրաքանչյուր ամիս, եթե պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ: Եթե վարկային (փոխառության) պայմանագիրը կնքված է փոխառուի կողմից ստացված միջոցները որոշակի նպատակների համար օգտագործելու պայմանով, փոխառուն պարտավոր է ապահովել փոխառության գումարի նպատակային օգտագործման նկատմամբ փոխառուի վերահսկողության հնարավորությունը: Եթե փոխառուի կողմից պայմանագրով նշված պարտավորությունը չի կատարվում, ապա բանկը պարտապանի նկատմամբ կիրառում է տուժանքներ:

Ակտիվների արժեզրկումը կամ արժեզրկումից կորուստը այն գումարն է, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարին: Բանկը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատում է, թե առկա է, արդյոք, որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Եթե որևէ այդպիսի հայտանիշ գոյություն ունի, ապա բանկը գնահատում է ակտիվի փոխհատուցվող գումարը: Գնահատելիս, թե առկա է, արդյոք, որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել, Բանկը պետք է դիտարկի առնվազն հետևյալ հայտանիշները՝

- ա) տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում ակտիվի շուկայական արժեքը նվազել է զգալիորեն ավելի մեծ չափով, քան կակնկալվեր որոշակի ժամանակի կամ սովորական օգտագործման արդյունքում.
- բ) տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում տեղի են ունեցել կամ մոտ ապագայում տեղի կունենան բանկի համար անբարենպաստ հետևանք ունեցող նշանակալի փոփոխություններ այն շուկայական, տնտեսական կամ իրավական միջավայրում, որտեղ գործում է այդ բանկը, կամ այն շուկայում, որի համար նախատեսված է տվյալ ակտիվը.
- գ) տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շուկայական տոկոսադրույքները կամ ներդրումների շուկայական այլ հատուցադրույքները (հատուցադրույք՝ գործունեությունից ստացված շահույթը հարաբերած գործունեությունում օգտագործված ակտիվների կամ ներդրումների արժեքին(արտահայտված տոկոսներով)) աճել են, և հավանական է, որ այդ աճը կազդի զեղչման դրույքների վրա, որոնք կիրառվում են ակտիվի օգտագործման արժեքը հաշվարկելիս, և էականորեն կնվազեցնի ակտիվի փոխհատուցվող գումարը:

Բանկը հաշվետու ամսվա վերջին բանկային օրը, համաձայն ՀՀ ԿԲ 27.04.99թ. ՀՀ տարածքում գործող բանկերի վարկերի և դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգի, դասակարգում է բոլոր ակտիվները : Բանկը ակտիվների

հնարավոր կորուստները ծածկելու նպատակով վարում է առանձին հաշիվներ՝ ընդհանուր և հատուկ պահուստների համար: Անհուսալի ակտիվներն անհավաքագրելի և ամբողջությամբ արժեզրկված այն ակտիվներն են, որոնց հաշվառումը հաշվեկշռում որպես ակտիվներ այլևս նպատակահարմար չէ: Եթե ակտիվը ճանաչվում է անհուսալի, ապա այն նույն օրվա ընթացքում դուրս է գրվում բանկի հաշվեկշռից՝ «հատուկ պահուստի» հաշվին, և բանկը շարունակում է հաշվառել այն ծանուցման համապատասխան հաշիվներում: Այս դասակարգումը չի նշանակում, որ ակտիվը հնարավոր չէ վերականգնել ապագայում, բայց դրա հաշվապահական ճանաչումը տվյալ պահին պետք է լինի որպես արժեզրկված ակտիվ:

Չաշխատող ակտիվները, այդպիսին դասակարգվելուց սկսած, հաշվառվում են ոչ կուտակային մեթոդով, ինչը նշանակում է, որ այն տոկոսը, որը կուտակվել է, բայց չի հավաքագրվել, այլևս չի կարող գրանցվել որպես տոկոսային եկամուտ: Այդ ակտիվների գծով հաշվեզրկված տոկոսները գրանցվում են որպես «չճանաչված տոկոսային եկամուտ» և ենթակա են հաշվեկշռից դուրս գրման՝ համապատասխան ակտիվը անհուսալի ճանաչելու պահին: Հաշվեզրման սկզբունքը վերականգնվում է միայն ժամկետանց հիմնական գումարի և տոկոսների մարումից հետո:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները այն ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ենթադրում են ֆիքսված կամ որոշակի վճարումներ, ունեն ֆիքսված մարման ժամկետ, բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, և բանկի կողմից տրամադրված փոխառություններ (վարկ) և դեբիտորական պարտք չեն: Վերը նշված ֆինանսական ակտիվները, չափվում են ամորտիզացված արժեքով (ամորտիզացված արժեքը այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան և հանած անհավաքագրելիության գծով դուրս գրված մարումները) կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը այն դրույքն է, որով մինչև մարման ժամկետը դրամական միջոցների ակնկալվող բոլոր հոսքերը զեղչվում են ճշգրտորեն մինչև ֆինանսական ակտիվի ընթացիկ գուտ հաշվեկշռային արժեքը:

Հաշվապահական հաշվառման նպատակներով հեջավորում նշանակում է հեջավորման մեկ կամ ավելի գործիքների նախատեսում այնպես, որ դրանց իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունը ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցի հեջավորված հոդվածի իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունը: Հեջի հաշվապահական հաշվառման ժամանակ հեջավորման գործիքի և համապատասխան հեջավորվող հոդվածի իրական արժեքների փոփոխությունների՝ միմյանց փոխհատուցող արդյունքները, համաչափորեն ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես գուտ շահույթ կամ վնաս:

Հիմնական միջոցները այն նյութական ակտիվներն են, որոնք առկա են բանկում աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման, ապրանքների իրացման կամ վարչական նպատակներով օգտագործելու համար, և նախատեսվում է օգտագործել ավելի քան մեկ տարի ժամկետով:

Սկզբնական ճանաչման պահին հիմնական միջոցները չափվում են սկզբնական արժեքով որն իր մեջ ընդգրկում է նրա գնման գինը, ներկրման տուրքերը, չփոխհատուցվող հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, տրանսպորտային ծախսումները, ինչպես նաև ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ծախսումները:

Բանկի ղեկավարի կողմից սահմանված դեպքերում հիմնական միջոցների մուտքագրումը, ինչպես նաև շահագործման հանձնումը բանկում իրականացվում է այդ նպատակով ստեղծված հանձնաժողովի կողմից: Հիմնական միջոցների միավորի մաշեցվող (մաշվածության միջոցով որպես ծախսում ճանաչման ենթակա) գումարը պարբերաբար բաշխվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

Ակտիվի օգտակար ծառայությունը որոշելիս հաշվի են առնվում հետևյալ գործոնները՝

ա) բանկի կողմից ակտիվի ենթադրվող օգտագործելիությունը, որը գնահատվում է՝ նկատի ունենալով ակտիվի ակնկալվող հզորությունը (աշխատանքների, ծառայությունների) և ֆիզիկական ծավալը.

բ) ակնկալվող ֆիզիկական մաշվածությունը, որը կախված է ակտիվի վերանորոգումից և սպասարկումից,

գ) տեխնիկական հնացածությունը, որն առաջանում է ակտիվից ստացվող ծառայությունների նկատմամբ շուկայի պահանջարկի նվազումից: Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունն արտահայտվում է ժամկետով: Մաշվածության հաշվարկման կիրառվող մեթոդն արտացոլում է այն մոդելը, որով բանկը սպառում է ակտիվի տնտեսական օգուտները: Հիմնական միջոցի մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը: Հիմնական միջոցների միավորը դուրս է գրվում հաշվապահական հաշվեկշիռից, երբ այն օտարվում է կամ ընդմիջտ դուրս է հանվում օգտագործումից և ապագա ոչ մի տնտեսական օգուտ հետագայում դրանից չի ակնկալվում: Հիմնական միջոցների դուրսգրումն իրականացվում է այդ նպատակով ստեղծված հանձնաժողովի կողմից:

Ոչ նյութական ակտիվները ֆիզիկական սուբստանցիայից զուրկ որոշելի (իդենտիֆիկացվող) ոչ դրամային ակտիվներն են, որոնք, որպես կատարված գործառնությունների (դեպքերի) արդյունք՝ վերահսկվում են բանկի կողմից. պահվում են բանկում՝ ծառայություններ մատուցելու և վարչական նպատակներով օգտագործելու համար. ունեն սահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ:

Ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացիան՝ ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացվող գումարի պարբերական բաշխումն է նրա օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների հաշվառումը տարվում է հիմնական միջոցների հաշվառման ակզբունքով:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամանակահատվածը սահմանված է հետևյալ սկզբունքով.

-շենքերի շինությունների համար՝ 40 տարի ,

-կահույքի համար՝ 10 տարի,

-համակարգչային տեխնիկայի համար՝ 3 տարի ,

-գրասենյակային գույքի համար՝ 5 տարի ,

-հաղորդակցման միջոցի համար՝ 5 տարի ,

-փոխադրամիջոցների համար՝ 5 տարի ,

մինչև 50 000 դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցների համար՝ 1 տարի :

Բանկում այլ բանկերի և հաճախորդների միջոցները հաշվառվում են նախօրոք՝ բանկային հաշվի պայմանագրով կնքված և բացված հաշիվներում: Բանկային հաշվի պայմանագրով բանկը պարտավորվում է ընդունել և հաճախորդի բացած հաշվի վրա մուտքագրել մուտք եղող դրամական միջոցները, կատարել հաշվից փոխանցումներ կատարելու , համապատասխան գումարներ տալու և հաշվով այլ գործառնություններ իրականացնելու վերաբերյալ հաճախորդի կարգադրությունները: Բանկը իրավունք չունի որոշել և վերահսկել հաճախորդի դրամական միջոցների օգտագործման ուղղությունները կամ սահմանել օրենքով կամ բանկային հաշվի պայմանագրով չնախատեսված այլ սահմանափակումներ, իր դրամական միջոցները սեփական հայեցողությամբ տնօրինելու նրա իրավունքների նկատմամբ:

Ռիսկի կառավարումը կարևորագույն տարր է համարվում բանկային գործառնությունների իրականացման առումով:

2007թ-ից Բանկում կանոնակարգվել է ռիսկերի կառավարման գործընթացը. Բանկի խորհրդի կողմից հաստատվել է «Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը», որը իրենից ներկայացնում է միջոցառումների ամբողջություն՝ ուղղված վնասների առաջացման վտանգի բացահայտմանը, ռիսկերի նվազարկմանը (միմիմիզացիա), հնարավոր կորուստների վերացմանը և բացահայտված վնասների՝ սեփական կապիտալի վրա ազդեցության հնարավորինս նվազեցմանը: Բանկում ռիսկերի կառավարման հիմնական նպատակներն են՝ հնարավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստների բացառումը կամ նվազագույնին հասցնելը, շահութաբերության, անվտանգության և վճարունակության գործակիցների ընդունելի հարաբերակցության սահմանումը և պահպանումը:

Բանկում ռիսկերի կառավարման նպատակներին հասնելու համար նախատեսվում է հետևյալ խնդիրների լուծումը.

- Ø Բանկի գործունեության ընթացքում առաջացող բոլոր հնարավոր ռիսկերի ժամանակին բացահայտում և դրանց դասակարգում,
- Ø ռիսկերի առանձին տեսակների վրա ազդող գործոնների բացահայտում,
- Ø առանձին ռիսկերի որակական և քանակական գնահատում,
- Ø ռիսկերի ընդունելի սահմանաչափերի հաստատում,
- Ø ռիսկերի կառավարման ներքին հսկողության ձևերի հաստատում,
- Ø ռիսկերի կառավարման նպատակով համապատասխան միջոցառումների մշակում,
- Ø մշակված միջոցառումների իրականացման ընթացքի վերահսկում:

Ռիսկերի կառավարման հիմնական մեթոդներ են.

- Ø կանոնակարգումը,
- Ø մոնիտորինգը,
- Ø դիվերսիֆիկացումը,
- Ø լիմիտավորումը,
- Ø ռիսկերի փոխանցումը՝ հեջավորումը և ապահովագրումը,
- Ø կորուստների ծածկման պահուստի ձևավորումը,
- Ø սթրես սցենարների վերլուծությունը,
- Ø ներքին հսկողության ապահովումը գործող ընթացակարգերի պահպանման միջոցով,
- Ø հաշվետվությունների ձևերի տրամադրման պարբերականության սահմանումը:

Բանկի գործունեության բնույթից/առանձնահատկությունից ելնելով՝ գործունեությանն առնչվող ռիսկեր են համարվում իրացվելիության, վարկային, շուկայական, այդ թվում՝ տոկոսադրույքի, արժույթային, արժեթղթերի պորտֆելի ռիսկերը: 2008թ ընթացքում վերը նշված ռիսկերի ազդեցությունը բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա եղել է ոչ էական:

Ներքոհիշյալ տվյալների նախորդ ժամանակաշրջանում արտացոլված են «Գրանթ Թորնթոն Ամիս» ՍՊԸ Աուդիտորական Ընկերության կողմից ստուգված և հաստատված 31.12.2009թ. տվյալները:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	30 հունիսի 2010	30 հունիսի 2009
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	367.50	360.06
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	448.72	507.60

3.«Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	17.705	2.553
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից	987.112	638.062
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	16.355	9.082
Տոկոսային եկամուտ «Ռ-Եսյո» պայմանագրերից	68.981	1.624
Այլ տոկոսային եկամուտ	3.848	2.322
Ընդամենը	1.094.001	653.643

Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպութ-ից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	4.710	3.129
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	86.630	59.585

Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	287.122	85.416
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց	31	-
Այլ տոկոսային ծախսեր	1.171	851
Ընդամենը	379.664	148.981
<u>Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ</u>	714.337	504.662

4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

<u>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Գրամարկղային գործառնություններից	8.515	5.622
Հաշվարկային ծառայություններից	30.921	24.019
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	4.631	5.032
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	8.973	17.256
Վճարային քարտերի սպասարկումից	15.310	14.509
Այլ կոմիսիոն վճարներ	7.124	6.159
Ընդամենը	75.474	72.597
<u>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր</u>	Հաշվետու	Նախորդ

	Ժամանակաշրջան	Ժամանակաշրջան
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	16.849	-
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	14.222	11.197
Երաշխիքների, հոժարագրերով, սկրեդիտիվներով գործառնությունների, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	-	2.899
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	482	16.851
Այլ կոմիսիոն վճարներ*	4.170	16.775
Ընդամենը	35.723	47.722
Ստացված գուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	39.751	24.875

5. «Չուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումներից	Հաշվետու Ժամանակաշրջան	Նախորդ Ժամանակաշրջան
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ, այդ թվում՝ բաժնետոմսերից	-	1.897
պարտքային արժեթղթերից	-	-
աժանցյալներից	-	1897
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից գուտ եկամուտ	-	(3.027)

Ընդամենը	-	(1.130)
----------	---	---------

<u>Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝		
բաժնետոմսերից		-
պարտքային արժեթղթերից	-	-
ածանցյալներից		
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	-	843
Ընդամենը	-	843

<u>Արտարժույթային գործառնություններից</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	115.977	220.541
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	4.555	37.163
Ընդամենը	120.532	257.704

<u>Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից</u>	120.532	257.417
---	---------	---------

6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

<u>Այլ գործառնական եկամուտ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջա	Նախորդ ժամանակաշրջան
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	7.695	22.304
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	34.084	31.025
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից զուտ եկամուտներ	-	-
Արտասովոր եկամուտներ (առկայության դեպքում)*	-	136
Այլ եկամուտներ**	8.664	7.543
Ընդամենը	50.443	61.008

** Այլ եկամուտներում ներառված է բանկի վարչական շենքի՝ ՀՀ ԿԲ թույլտվությամբ, վարձակալության տրված տարածքի վարձավճարը :

7. «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումներ	80.390	116.719
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ	(76.715)	(116.719)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	3.675	-
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-
	3.675	
Վերջնական մնացորդ		

Ֆինանսական կազմակերպությունների
նկատմամբ պահանջների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումներ	618	2.065
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ	(618)	(2.065)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-

Պահուստի օգտագործում	-	-
----------------------	---	---

Վերջնական մնացորդ	-	-
-------------------	---	---

Հաճախորդներին տրված վարկերի,
փոխատվությունների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան ն	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	104.345	93.647
Պահուստին կատարված մասհանումներ	177.635	565.747
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ	(66.450)	(571.442)
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	111.185	(5695)
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	80	6.401
Պահուստի օգտագործում	(973)	(240)
Վերջնական մնացորդ	214.557	94.113

Ներդրումների գծով

	Հաշվետու ժամանակա- շրջան	Նախորդ ժամանակա- շրջան
Սկզբնական մնացորդ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումներ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումների		

վերադարձ	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-
Վերջնական մնացորդ	-	-

Այլ ակտիվների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումներ	541	432
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ	(537)	(432)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	4	-
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-
Վերջնական մնացորդ	4	-

Վարկային ռիսկ պարունակող

	Հաշվետու	Նախորդ
--	----------	--------

<u>հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով</u>	Ժամանակաշրջան	Ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումներ	14.831	9.672
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ	(14.831)	(9.669)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	3
Վերջնական մնացորդ	-	3
<u>Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներին</u>	<u>(114.864)</u>	<u>(5.692)</u>

8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

Ընդհանուր վարչական ծախսեր

	Հաշվետու Ժամանակաշրջան	Նախորդ Ժամանակաշրջան
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*	151.674	147.873
Ծախսեր սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	17.370	16.602
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	1.176	757
Գործուղման ծախսեր	889	2.719
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	27.999	26.940

Ապահովագրության ծախսեր	-	-
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	2.965	2.055
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	22.513	19.635
Առդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	6.439	5.830
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	24.755	22.396
Տրանսպորտային ծախսեր	3.723	2.881
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	8.162	4.784
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	9.817	7.802
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	462	-
Այլ վարչական ծախսեր**	18.461	9.780
	296.405	270.054
Ընդամենը		

9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

	Հաշվետու	Նախորդ
--	----------	--------

	Ժամանակաշրջան	Ժամանակաշրջան
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	1.164	155
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	4.600	5.638
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	10.328	5840
Ֆակտորինգի գծով ծախսեր	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	60.884	60.220
Կորուստներ նյութական ակտիվների արժեզրկումից	-	-
Արտասովոր ծախսեր** (առկայության դեպքում)	-	-
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	2.384	2.595
Այլ ծախսեր***	4.322	12.891
	83.682	87.339
Ընդամենը		

11. Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	Հաշվետու Ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու Ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հարկ	85.668	78.362
Չետաձգված հարկ	(1.505)	15.393
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	84.163	93.755

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% : ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2009	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2010
Կուտակված ծախսեր և այլ պահուստներ	2.773	-	-	2.773
Վարձակալած հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումների անորոտիզացիայի ճշգրտում	1.018	-	-	1.018
Այլ ակտիվների արժեզրկումից պահուստներ	-	-	-	-
Վաճառքի համար նատչելի արժեթղթերի իրական արժեքի ճշգրտում	565	900	(565)	900
Առևտրային արժեթղթերի իրական արժեքի ճշգրտում	-	-	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	4.356	900	(565)	4.691
Վարկեր և փոխատվություններ	(2.327)	2.327	-	-
Այլ ակտիվներ	(2.529)	(1.722)	-	(4.251)
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտ	-	-	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(4.856)	605	-	(4.251)
Ձուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(500)	1.505	(565)	440

13. «Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում»

<u>Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Կանխիկ դրամական միջոցներ	1.811.262	1.663.980
Գրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	92.462	196.006
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	1.595.366	3.831.398
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում*	63.060	66.843
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	3.562.150	5.758.227

* ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված գումարը իրենից ներկայացնում է **ԱրՔա** վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ **63.060 հազ. դրամ:**

Ղրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, որոնք ներառվում են դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում.

	2009 թ	2010 թ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	1.376.731	1.903.724
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	1.995.338	1.595.366
Թղթակցային հաշիվներ	7.353.787	460.804
Ընդամենը՝	10.725.856	3.959.894

14. «Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

<u>Ընթացիկ հաշիվներ</u>	Հաշվետու	Նախորդ
	Ժամանակաշրջան	Ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերում	4.696	3.730
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	355.327	331.652
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	100.781	8.083
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	460.804	343.465
<u>Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ</u>		

ՀՀ ԿԲ-ում՝

վարկեր և ավանդներ
 ֆատկորինգ
 ֆինանսական լիզինգ
 ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր
 այլ

-	-
---	---

ՀՀ բանկերում՝

վարկեր և ավանդներ
 ֆակտորինգ
 ֆինանսական լիզինգ
 ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր
 ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ
 այլ

-	-
367.500	
101.961	
174.195	

ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում՝

վարկեր և ավանդներ
 ֆակտորինգ
 ֆինանսական լիզինգ
 ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր
 ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ
 այլ

198.908	566.835
---------	---------

ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և**վարկանիշ չունեցող բանկերում**

վարկեր և ավանդներ
 ֆակտորինգ
 ֆինանսական լիզինգ
 ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր
 ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ
 այլ

-	-
500	-

Հաշվեգրված տոկոսներ**Ընդամենը**

843.064	566.835
---------	---------

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով**հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)**

(3.675)	(-)
-----------	-------

Չուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	1.300.193	910.300
--	------------------	----------------

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ

ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝

վարկեր և ավանդներ ֆակտորինգ ֆինանսական լիզինգ ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ այլ	1.356.940	1.974.284
	45.896	47.067

ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող

ֆինանսական կազմակերպություններում՝

վարկեր և ավանդներ ֆակտորինգ ֆինանսական լիզինգ ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ այլ	-	-
---	---	---

ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և

վարկանիշ չունեցող ֆինանսական

կազմակերպություններում

վարկեր և ավանդներ ֆակտորինգ ֆինանսական լիզինգ ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ այլ	23.885	55.411
	660	

Հաշվեզրված տոկոսներ	1.523	4.224
----------------------------	--------------	--------------

Ընդամենը	1.428.904	2.080.986
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(-)	(-)
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1.428.904	2.080.986
Զուտ պահանջներ բանկերի և Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2.729.097	2.991.286

15. «Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ»

<u>Պետական արժեթղթեր</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝ գանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ	-	-
ԲԲԲ- (Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝ գանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ	-	-
ԲԲԲ- (Բաա3) -ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների պետական	-	-

արժեքներ

գանձապետական պարտատոմսեր
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր
այլ

Ընդամենը պետական արժեքներ

- -

ՀՀ ոչ պետական արժեքներ

<u>գուցակված</u>	<u>չգուցակված</u>	<u>գուցակված</u>	<u>չգուցակված</u>
------------------	-------------------	------------------	-------------------

Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի

երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ
ավանդային հավաստագրեր
կապիտալի գործիքներ
այլ

**Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական
բանկի կողմից «Գ-» և բարձր վարկանիշ
ստացած թողարկողի**

երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ
ավանդային հավաստագրեր
կապիտալի գործիքներ
այլ

- -

**ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ
վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող
թողարկողի**

երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ
ավանդային հավաստագրեր
կապիտալի գործիքներ
այլ

- -

Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական առևտրային
նպատակով պահվող արժեթղթեր

- -

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր

Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի

ցուցակված   *չցուցակ-
ված*   *ցուցակված*   *չցուցակ-
ված*

երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ
ավանդային հավաստագրեր
կապիտալի գործիքներ
այլ

**ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ
վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող
թողարկողի**

- -

երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ
ավանդային հավաստագրեր
կապիտալի գործիքներ
այլ

**Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական առևտրային
նպատակով պահվող արժեթղթեր**

- -

**Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող
արժեթղթեր**

- -

Առևտրային նպատակով պահվող այլ

ֆինանսական ակտիվներ

Վարկեր, ֆակտորինգ, դերիտորական պարտքեր

- -

Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող վարկառուների ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող վարկառուների Հիփոթեկ Մալառողական վարկեր Այլ		
Ածանցյալ գործիքներ		
Ֆյուչերս	-	-
Ֆորվարդ		
օպցիոն		
սվոպ		
այլ		
Ընդամենը	-	-
Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-

«Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված արժեթղթերը՝

1.499.063 հազ. դրամ հաշվանցվում են պարտավորություններ ռեպո համաձայնագրերի գծով հաշվի հետ :

16. «Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ»

<u>Տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ</u>	<u>Հաշվետու ժամանակաշրջան</u>	<u>Նախորդ ժամանակաշրջան</u>
Վարկեր, այդ թվում՝	15.449.455	10.325.550
ՀՀ Կառավարությանը տեղական ինքնակառավարման մարմիններին հիփոթեքային	1.076.092	1.127.067
Օվերդրաֆտ	25.321	16.321
Վարկային քարտեր	111.119	92.661

Ֆակտորինգ	-	-
Ֆինանսական լիզինգ	-	-
Հետզնման պայմանագրեր	-	-
Ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
Այլ	-	-
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	141.276	83.580
Ընդամենը վարկեր	15.727.171	10.518.112
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(214.557)	(104.345)
Ընդամենը զուտ վարկեր	15.512.614	10.413.767

<u>Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վարկեր և փոխառություններ, որից արժեզրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխառություններ, այդ թվում*	15.585.895	10.434.532
ժամկետանց	641.318	36.441
վերաձևակերպված	59.284	7.626
վերաֆինանսավորված	52.886	0
		0
Ընդամենը վարկեր	641.318	36.441
Հաճախորդներին տրված վարկերի և		

փոխատվությունների գծով	(65.111)	(364)
հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		
	576.207	36.077
Ընդամենը զուտ վարկեր		

*Վարկերը համարվում են չաշխատող, համաձայն ՀՀ Կենտրոնական բանկի և ՀՀ Ֆինանսների և Էկոնոմիկայի նախարարության կողմից համատեղ հաստատված «ՀՀ տարածքում գործող բանկերի վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման» կարգի

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների հետևյալ տիպերի.

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Բանկեր	367.500*	-
Ֆինանսական կազմակերպություններ	-	-
Պետական ձեռնարկություններ	-	66
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	11.853.419	6.598.028
խոշոր ձեռնարկություններ փոքր և միջին ձեռնարկություններ*	11.853.419	6.598.028
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	3.075.536	3.220.830
սպառողական վարկեր	1.867.458	1.985.725

հիփոթեքային վարկեր	1.076.091	1.127.067
վարկային քարտեր	131.987	108.038
Անհատ ձեռնարկատերեր	656.940	615.608
Հաշվեգրված տոկոսներ	141.759	83.580
	16.095.154	10.518.112
Ընդամենը վարկեր		
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների գծով	(218.232)	(104.345)
հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		
	15.876.922	10.413.767
Ընդամենը զուտ վարկեր		

*բանկերին տրամադրված վարկերը իրենց տոկոսներով՝ ներառված են միայն այս աղյուսակում :

Խոշոր վարկառուներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի՝.

- 1) ընդհանուր գումարը 6.873.610 **հազ. դրամ**,
- 2) տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկային պորտֆելում 43.09 %,
- 3) տոկոսային հարաբերակցությունը կապիտալի նկատմամբ 71.15 % :

Համախառն վարկային պորտֆելի (առանց հաշվի առնելու հնարավոր կորուստների պահուստի գումարը) վերլուծությունն ըստ հետևյալ վարկավորման ոլորտների.

<u>Տրամադրված վարկերի և փոխառվածությունների</u>	<u>Հաշվետու ժամանա-</u>	<u>Տոկոսային հարաբե-</u>	<u>Նախորդ ժամա-</u>	<u>Տոկոսայի ն</u>
---	-------------------------	--------------------------	---------------------	-------------------

<u>վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների</u>	<u>կաշրջան</u>	<u>րությունը</u>	<u>նակաշրջան</u>	<u>հարաբերությունը</u>
Արդյունաբերություն	3.396.774	21.79	1.079.883	10.35
Գյուղատնտեսություն	93.595	0.60	109.881	1.05
Շինարարություն	4.016.163	25.77	2.821.106	27.04
Տրանսպորտ և կապ	42.037	0.27	46.557	0.45
Առևտուր	3.814.383	24.47	2.384.259	22.85
Սպառողական	1.999.444	12.83	1.985.725	19.03
Հիփոթեքային վարկեր	1.076.091	6.90	1.127.067	10.80
Սպասարկման ոլորտ	632.445	4.06	418.552	4.01
Այլ	514.963	3.31	461.502	4.42
Հաշվեգրված տոկոսներ	141.276		83.580	
Ընդամենը	15.727.171	100%	10.518.112	100%

Հաճախորդների գծով վարկային պորտֆելի աշխարհագրական վերլուծությունը: Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ունի հետևյալ տեսքը.

<u>Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը</u>	<u>Հաշվետու ժամանակաշրջան</u>	<u>Տոկոսային հարաբերությունը</u>	<u>Նախորդ ժամանակաշրջան</u>	<u>Տոկոսային հարաբերությունը</u>
ՀՀ ռեզիդենտներ	15.585.708	99.999	10.434.532	100%
ԲաաՅ/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ*			-	-

ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ*	187 ՌԳ	0.001	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	141.276		83.580	
Ընդամենը	15.727.171	100%	10.518.112	100%

17. «Վաճառքի համար նատչելի ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու Ժամանակաշրջան	Նախորդ Ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական պարտատոմսեր		
գանձապետական պարտատոմսեր	548.336	267.346
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
այլ	-	-
ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր		
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր		
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	548.336	267.346

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր

	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ			42.577	42.577
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր			42.577	42.577

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր

	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ				

այլ		
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ		
վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող	-	-
թողարկողի		
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ		
այլ		
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական	-	-
արժեթղթեր		
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի	590.913	309.923
արժեթղթեր		
Վաճառքի համար մատչելի այլ ֆինանսական		
ակտիվներ		
վարկեր, ֆակտորինգ, դեբիտորական պարտքեր		
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող վարկառուների ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող վարկառուների Հիփոթեկ Սպառողական վարկեր Այլ	-	-
Ընդամենը	-	-
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի	590.913	309.923
Ֆինանսական ակտիվներ		

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները ըստ հետևյալ չափորոշիչների.

Անձի	Հիմնական	Գրանցման	Ներդրման	Ներդրումը	Բաժնեմասը
------	----------	----------	----------	-----------	-----------

անվանումը	գործունեությունը	երկիրը	ամսաթիվը	(հազ. դրամ)	%
1. «Արմենիան Քարդ» ՓԲԸ	Քարտերի թողարկում և սպասարկում	ՀՀ	24.08.05թ.	12143.1	2 %
2. «ԱԲՈՒԱ Քրեդիտ Ռեփորթինգ» ՓԲԸ	Հաճախորդների վարկարժանության տեղեկատվական ծառայություններ	ՀՀ	22.11.07թ.	32108.0	5.9 %
Ընդամենը				<u>44251.1</u>	7.9 %

18. «Մինչև նարման ժամկետը պահվող ներդրումներ»

Պետական արժեթղթեր

ՀՀ պետական պարտատոմսեր, այդ թվում՝

գանձապետական պարտատոմսեր
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր
այլ

ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող

երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝

գանձապետական պարտատոմսեր
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
	-	-
	-	-

այլ
ԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, ինչպես նաև

վարկանիշ չունեցող երկրների պետական
արժեթղթեր, այդ թվում՝

գանձապետական պարտատոմսեր
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր
այլ

Հաշվեգրված տոկոսներ

- -

Ընդամենը պետական արժեթղթեր

- -

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր

Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի,
այդ թվում՝

երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ
ավանդային հավաստագրեր
այլ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական
բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ
ստացած թողարկողի, այդ թվում՝

երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ
ավանդային հավաստագրեր
այլ

ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ
վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող
թողարկողի, այդ թվում՝

երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ
ավանդային հավաստագրեր

ցուցակված չցուցակ- ցուցակված չցուցակ-
ված ված

- -

-

20. «Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Հիմնական միջոցներ

Հոդվածի անվանումը	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմն. միջոցներ	Հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.	Վարձակ. հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում 31.12.2008թ	1.657.175	168.165	88.623	357.480	-	47.453	2.318.896
Ավելացում	7.943	15.149	240	2.445	4.485	-	30.262
Դուրս գրում	(-)	(8.529)	(-)	(548)	(-)	(-)	(9.077)
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31.12.2009 թ	1,665,118	174.785	88,863	359.377	4.485	47.453	2.340.081
Ավելացում	48.166	7.984	-	22.072	43.681		121.903
Դուրս գրում	(-)	(-)	(-)	(-)	(48.166)	(-)	(48.166)
Վերագնահատում*							
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.06.2010թ.	1.713.284	182.770	88,863	381.449	0	47.453	2.413.819
Կուտակված մաշվածություն							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում 31.12.2008 թ.	289.756	106.438	31.196	202.799		7.992	638.181

Ավելացում	41.651	22.452	16.663	24.278		7.464	112.508
Ստարում	(-)	(8.529)	(-)	(459)	(-)	(-)	(8.988)
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31.12.2009 թ.	331.407	120.361	47.859	226.618	-	15.456	741.701
Ավելացում	20.839	11.559	7.962	12.724		3.732	56.816
Դուրս գրում	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.06.2010թ.	352.246	131.920	55.821	239.342	-	19.188	798.517
Չուտ հաշվեկշռային արժեք							
նախորդ տարվա վերջում 31.12.2009թ.	1.333.711	54.424	41.004	132.759	4.485	31.997	1.598.380
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.06.2010թ.	1.361.038	50.850	33.042	142.107	0	28.265	1.615.302

Ոչ նյութական ակտիվներ

	Համա-կարգչային ծրագրեր	Լիցենզիա-ներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում 01.01.2008թ.	29.420	-	-	49.981	-	79.401
Ավելացում	-	-	-	-	-	-
Օտարում	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-
Իերագնահատում	-	-	-	-	-	-

Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31.12.2009թ.	29.420	-	-	49.981	-	79.401
Ավելացում	268	-	-	3.095	-	3.363
Օտարում	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Իերագնահատում*	-	-	-	-	-	-
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-
Ծերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.06.2010թ.	29.688	-	-	53.076	-	82.764
Կուտակված մաշվածություն						
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում 01.01.2009թ.	20.768	-	-	17.213	-	37.981
Ավելացում	2.941	-	-	4.990	-	7.931
Օտարում	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-
Իերագնահատում	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31.12.2009թ.	23.709	-	-	22.203	-	45.912
Ավելացում	1.470	-	-	2.598	-	4.068
Օտարում	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Իերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.06.2010թ.	25.179	-	-	24.801	-	49.980
Չուտ հաշվեկշռային արժեք						
Նախորդ տարվա վերջում 31.12.2009թ.	5.711	-	-	27.778	-	33.489
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.06.2010թ.	4.509	-	-	28.275	-	32.784

21. «Այլ ակտիվներ»

<u>Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ստացվելիք շահաբաժիններ	-	-
Հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	-	-
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	16.223	185.251
Ընդամենը	16.223	185.251
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(-)	(-)
«Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գուտ գումարներ	16.223	185.251
<u>Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	-	12.503
Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով	1.791	2.208

Կանխավճարներ աշխատակիցներին	-	-
Կանխավճարներ մատակարարներին	3.378	20.850
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոց. ապահովագրության վճարների գծով	65.999	27.055
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	-	-
Ընդամենը	71.168	62.616
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(4)	(-)
Ընդամենը	71.164	62.616
<u>Այլ ակտիվներ</u>		
Պահեստ	8.661	6.667
Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	145.163*	145.163*
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	5.014	10.682
Այլ ակտիվներ	-	-
Ընդամենը այլ ակտիվներ	246.225	410.379

*«Կառ-Պրինց» Արտադրական կոոպերատիվի չմարված պարտավորության դիմաց բանկին անցած արտադրական տարածքի գումարն է , հասցեն՝ ք. Երևան, Իսակովի 48

22. «Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

<u>Ընթացիկ հաշիվներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերի	1.444	1.444
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		-
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի		-
Հաշվեգրված տոկոսներ		-
	1.444	1.444
Ընդամենը		
<u>Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ</u>	-	-
ՀՀ կենտրոնական բանկ		
վարկեր * ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր այլ	-	*
ՀՀ բանկեր		
վարկեր և ավանդներ ֆինանսական լիզինգ ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր այլ	802.344	-
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր		
վարկեր և ավանդներ ֆինանսական լիզինգ ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		

այլ	163.203	562.300
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր		
վարկեր և ավանդներ ֆինանսական լիզինգ ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր այլ	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	965.547	562.300
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
ընթացիկ հաշիվներ վարկեր և ավանդներ ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր այլ	7.750 151.851	14.791 97.307
Հաշվեգրված տոկոսներ	3.612	6.009
Ընդամենը	163.213	118.107
Ընդամենը պահանջներ բանկերի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1.130.204	681.851

* 110.464 հազ. դրամ ներգրավված վարկը՝ տոկոսով, որը 31.12.09թ-ին ներառված էր որպես պարտավորություն ՀՀ ԿԲ -ի նկատմամբ, համաձայն ՀՀ ԿԲ գրության վերաձևակերպվել է և ներառվել ՀՀ Կառավարության նկատմամբ պարտավորությունների մեջ :

23.«Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»

<u>ՀՀ Կառավարության և տեղական</u>	Հաշվետու	Նախորդ
<u>ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ</u>	ժամանակաշրջան	ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հաշիվներ	-	-
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Վարկեր	-	-
Ռեպո (հետզման) պայմանագրեր	-	-
Այլ	110.000	110.000
Հաշվարկված տոկոսներ	422	464
Ընդամենը	110.422	110.464
<u>ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց,</u>		
<u>հիմնարկների նկատմամբ</u>		
Ընթացիկ հաշիվներ	1.866.762	3.326.122
Ժամկետային ավանդներ	576.425	497.849
Ռեպո (հետզման) պայմանագրեր		-
Այլ		
Հաշվարկված տոկոսներ	3.560	1.195
Ընդամենը	2.446.747	3.825.166
<u>Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց,</u>		
<u>հիմնարկների նկատմամբ</u>		
Ընթացիկ հաշիվներ	10.608	1.340
Ժամկետային ավանդներ	-	-

Ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր	-	-
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	10.608	1.340
<u>ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ</u>		
Ընթացիկ հաշիվներ	5.705	779
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր	-	-
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	5.705	779
<u>Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ</u>		
Ընթացիկ հաշիվներ	-	-
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր	-	-
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	-	-
<u>ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ</u>		

Ընթացիկ հաշիվներ	596.871	907.051
Ժամկետային ավանդներ	1.198.703	960.894
Ռեպո (հետզմնան) պայմանագրեր		-
Այլ	96.579	-
Հաշվարկված տոկոսներ	22.746	13.513
Ընդամենը	1.914.899	1.881.458

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	23.810	18.547
Ժամկետային ավանդներ	330.565	327.818
Ռեպո (հետզմնան) պայմանագրեր		-
Այլ		1
Հաշվարկված տոկոսներ	3.326	1.838
Ընդամենը	357.701	348.204
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	4.846.082	6.167.411

Հաճախորդների բոլոր ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

30.06.2010թ. դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի և երաշխիքների գծով 480.119 հազար դրամ գումարով :

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
	8.063.747	4.509.102
Տոկոսային արժեթղթեր		
	75.886	226.630
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր	8.139.633	4.735.732

«Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություններ»

	Հաշվետու Ժամանակաշրջան	Նախորդ Ժամանակաշրջան
Առևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքներ՝	-	-
ֆյուչերս		
ֆորվարդ		
օպցիոն		
սվոպ		
այլ		
Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ	-	-
Այլ		

Ընդամենը

- -

26. «Վճարվելիք գումարներ»

Վճարվելիք գումարներ

Հաշվետու Նախորդ
ժամանակաշրջան ժամանակաշրջան

Շահաբաժիններ

- -

Հավատարմագրային կառավարման
պայմանագրերով գծով

- -

Ավանդների ապահովագրության գծով

1.196 1.223

Այլ

- 152.585

Ընդամենը

1.196 153.808

27. «Այլ պարտավորություններ»

«Այլ պարտավորություններ»

Հաշվետու Նախորդ
ժամանակաշրջան ժամանակաշրջան

Հաշվարկային պարտավորություններ չեկերով

և այլ վճարային փաստաթղթերով	-	-
Հաշվարկային պարտավորություններ	35.449	
ակրեդիտիվների գծով		-
Այլ հաշվարկներ գծով		-
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով՝		
շահութահարկի գծով	88.039	-
ԱԱՀ-ի գծով	612	364
այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	1.651	
սոցիալական ապահովագրության	20	326
վճարումների գծով		8.798
Պարտավորություններ աշխատակիցների		
նկատմամբ աշխատավարձի գծով	15.274	9.505
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների		
նկատմամբ	5.802	9.289
Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական		
կապիտալի համալրման գծով	-	-
Այլ պարտավորություններ*	66.392	67.077
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	213.239	95.359

* Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար ՀՀ դրամ	2009	2010
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	68.447	66.373
Ավելացում	-	-
Եկամտի ճանաչում	(1.038)	(1.038)

Հազար ՀՀ դրամ	2009	2010
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	68.447	66.373
Մնացորդը հունիսի 30-ի դրությամբ	67.409	65.335

«Կանոնադրական կապիտալ»

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը 7.200.000.0 հազ. դրամ է, Համաձայն Բանկի կանոնադրության, փայտատիրական կապիտալը կազմված է թվով 7,200 փայամասերից՝ յուրաքանչյուրը 1,000,000 դրամ անվանական արժեքով:

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
«Չակնեֆտեգազատրոյ-Պրոմեթեյ» ԲԲԸ	6.642.000.0	92,25 %	շինարարություն
Գևորգյան Վազգեն	558.000,0	7,75 %	
Ընդամենը՝	7.200.000,0	100 %	

30.06.10թ -ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված փայամասեր չեն եղել:

Փայատերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում: 2009-2010թթ. Բանկի փայատերերը չեն ավելացրել փայատիրական կապիտալը (2007թ.՝ 3,500,000 հազար դրամ):

Բանկի փայտիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվում է փայտերերի կողմից ՀՀ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժին և բաշխել կապիտալը ՀՀ դրամով:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ

օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ

օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված փայտիրական կապիտալի 5%-ի չափով:

«Սեփական կապիտալի այլ տարրեր»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ տարվա վերջ
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստներ	171.0	(2.260)

Հայաստանի Հանրապետության «Հաշվապահական հաշվառման օրենք»-ում կատարված փոփոխության համաձայն, 01.01.2009թ-ից Բանկը հաշվապահական հաշվառումը վարում է Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտներին համապատասխան, համաձայն որի, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման արդյունքը հաշվառվում է Կապիտալում :

Բանկի իրավական և հարկային պարտավորությունները

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտը աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով և լրացումներով: Վերջիններս երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ Բանկը կորուստներ չի կրելու, հետևաբար Բանկի կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստներ չեն ձևավորվել:

Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում հաշվեկշռում:

	Հաշվետու Ժամանակաշրջան	Նախորդ տարվա վերջ
Չօգտագործված վարկային գծեր	486.389	267.576
Տրամադրված երաշխիքներ	674.874	501.473
Տրամադրված ակրեդիտիվներ	35.449	-
Ընդամենը՝	1.196.712	769.049
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	(-)	(-)
	1.196.712	769.049

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – բանկը որպես վարձակալող

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր մասնաճյուղերի համար տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.2010
Մինչև 1 տարի	27.855
1-5 տարի	168.168
5 տարուց ավելի	-
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	196.023

Ապահովագրություն

Սկսած 2005թ. Բանկը հանդիսանում է ավանդների պարտադիր ապահովագրական համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը

երաշխավորելու մասին» օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 2,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 1,000 հազար դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սննկացման և բանկային արտոնագրի հետ կանչման դեպքում:

Վարկային ռիսկի վերլուծություն

«Պրոմեթեյ բանկ» ՍՊԸ, իր կողմից վարկային միջոցների տրամադրումը իրականացնում է համաձայն բանկում գործող ներքին կանոնակարգերի և ընթացակարգերին համաձայն:

Ներկայումս բանկի կողմից տեղաբաշխված վարկային միջոցների վերադարձելիությունը ապահովված է տարբեր իրացվելի և բարձր իրացվելի գրավի առարկաներով: Բանկում գրավադրված գրավի առարկաների գրավադրման գործընթացը, ինչպես նաև գրավի առարկայի ընտրությունը, գրավ/վարկ հարաբերակցությունը կարգավորվում է բանկի «Գրավի քաղաքականության» կանոնակարգով: Նշված կանոնակարգում արտացոլված է բանկում գրավադրվող գրավի առարկաների տեսակները, բացի այդ ներկայացված է գրավի առարկայի գրավադրման /իրացվելիության/ իրական արժեքի հաշվարկման սկզբունքները:

Ստորև ներկայացվում է գրավի առարկաների տեսակները`

- Անշարժ և շարժական գույք
- Ապրանքանյութական պաշարներ /շրջանառու միջոցներ/
- Պետական և ոչ պետական /անվանական/ արժեթղթեր
- Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորներ
- Ոսկյա իրեր /թանկարժեք քարեր և մետաղներ, ոսկու ջարդոններ/
- Դրամական միջոցներ
- Երաշխիքներ
- Դրամական հոսքեր

Հարկավոր է նշել, որ վարկային ռիսկը զսպելու նպատակով բանկում կանոնակարգված է գրավ/վարկ հարաբերակցության սահմանաչափը, որը տատանվում է տարբեր գրավի առարկաների գրավադրման ժամանակ: Սակայն այդ սահմանաչափերի ընտրությունը բավականին արդիական է, քանի որ այն բավականին մեծ նշանակություն ունի վարկային ռիսկի զսպման ժամանակ:

Ներկայումս նշեք, որ բանկում գրավադրվող գրավի առարկաները, որոնք իրենից ներկայացնում են անշարժ, կամ շարժական գույք /բացառությամբ ավտոսրահների կողմից վաճառվող ավտոմեքենաները, որոնք հանդես են գալիս որպես գրավի առարկաներ ավտոմեքենայի առուվաճառքի ժամանակ/, պարտադիր գնահատվում և վերագնահատվում են անկախ գնահատող լիցենզավորված կազմակերպության կողմից, որի հետ բանկը տվյալ պահին համագործակցում է : Ըստ գնահատող կազմակերպության կողմից տրված գնահատման վերլուծության, որտեղ արտացոլված է ինչպես տվյալ գույքի շուկայական արժեքը, այնպես և գրավադրման արժեքը, բանկը կարողանում է ճիշտ որոշում կայացնել տվյալ գույքի իրական իրացվելի արժեքի վերաբերյալ, որը հաճախ իրենից ներկայացնում է նույն գնահատման վերլուծության մեջ արտացոլված գրավադրման արժեքը: Բոլոր վերը նշված գրավի առարկաները նույնպես ունեն իրենց գնահատման սկզբունքը, որը ամրագրված է «Գրավի քաղաքականության» կանոնակարգում: Նշենք նաև որ ներկա դրությամբ բանկի վարկային պորտֆելը ապահովված է բոլոր բանկի կողմից ընդունված գրավի առարկաներով, իսկ սահմանաչափերը համապատասխանում են ընդունված գրավ/վարկ հարաբերակցության սահմանաչափերին:

Բանկը, մասնավորապես «վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչությունը», չափազանց կարևոր է գտնում վերահսկել բանկի կողմից տրամադրված վարկային միջոցների նպատակային օգտագործումը, ինչպես նաև իր վարկառուների պարբերաբար մոնիտորինգների անցկացումը, քանի որ այս գործընթացները սերտ կապված են վարկի վերադարձելիության հետ և հանդիսանում են վարկային ռիսկի զսպման մեխանիզմներից մեկը: Հարկավոր է նշել, որ իրականացվող մոնիտորինգների ժամանակ ուսումնասիրվում և ստուգվում է բանկում գրավադրված, սակայն գրավատուի մոտ գտնվող գրավի առարկայի վիճակը, ինչպես նաև տրամադրված վարկերի օգտագործման նպատակը, վարկառուի ընթացիկ ֆինանսական վիճակը: Ստուգվում է նաև վարկառուի ընթացիկ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտավորությունների ի հայտ գալը, գումարների մեծությունները և առաջացման աղբյուրները և մարման ժամանակահատվածը, վարկառուի ակտիվների և պարտավորությունների սահմանային հարաբերակցությունը, դրամական միջոցների առկայությունը դրամարկղում և հաշվարկային հաշիվների վրա, իր հիմնական մատակարարների և սպառողների տվյալները, առկա փախառությունների մեծությունները, առկա վակայն գումարների մնացորդները, ամսեկան մարումների մեծությունները, վերջնական մարման ժամանակահատվածները և այլն:

Բացի այդ մինչ վարկային միջոցների տրամադրումը իրականացվում է ցանկացած պոտենցիալ վարկառուի վարկունակության գնահատումը, որի վերլուծությունը նույն պես կանոնակարգված է բանկում առանձին ընթացակարգերով, մասնավորապես՝ «Ֆիզիկական և իրավաբանական անձնանց վարկունակության գնահատման» կանոնակարգերով: Նշենք, որ այդ կանոնակարգերում բանկի կողմից մշակվել են տնտեսական բանաձևեր, որոնք օգնում են ռեալ բացահայտել տվյալ վարկառուի վարկունակությունը, որոնցից կարելի է օրինակ նշել, վարկառուի ամսեկան մարումների մեծությունը իր ընդհանուր ամեկան եկամուտի /հասույթի/ մեծության մեջ, կամ օրինակ իր ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցությունը իր ընդհանուր պարտավորությունների մեջ ներառյալ նոր տրամադրվող վարկային միջոցները, ինչպես նաև հաշվարկվում է իր շրջանառու միջոցների շրջանառելիությունը ամսեկան կտրվածքով, որը նույնպես հնարավարություն է տալիս պատկերացում ստեղծել ասպագա վարկառուի առևտրային գործունեության մասին:

Մեծ և առանձնակի ուշադրություն է տրվում այն շարժական գույք գրավի առարկաների որոնք գրավադրված են բանկում, մասնավորապես հոսքագծերի, մեքենասարքավորումների, կամ շրջանառու միջոցների մասով: Այս գրավի առարկաները մշտապես գտնվում են բանկի կողմից վերահսկողության տակ և դրանց վիճակի ստուգումը իրականացվում է բանկի կողմից ավելի կարճ ժամանակահատվածում, համաձայն բանկում սահմանված «Գրավի քաղաքականության» կանոնակարգի:

Ներքին որոշ ռիսկերը զսպելու նպատակով բանկում առկա վակային բոլոր գործերը համարակալվում են և վարվում է առանձին փաստաթղթերի գույքգրման ցուցակ, յուրաքանչյուր վարկային գործի համար առանձին, ինչը հնարավարություն է տալիս բացառել այս, կամ այն փաստաթղթի կորուստը տվյալ վարկային գործից:

Բանկի «Վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչության» կազմից վարվում է առանձին մի քանի մատյաններ, մասնավորապես վարկային հայտերի ընդունման, մարված վարկային գործերի համարակալման և այլն, որոնք հեշտացնում են վարկային գործընթացը:

Հարկավոր է նշել, որ բանկը նաև մեծ կարևորություն է տալիս գրավի առարկայի ապահովագրմանը, մասնավորապես կանոնակարգելով այն իր «Գրավի քաղաքականության» կանոնակրագով:

Բանկը «Վարկային քաղաքականության» իրականացման շրջանակներում վարկային ռիսկերի գսպման նպատակով Վարկառու-Գրավատուից (եթե նույն անձն է) կամ Գրավատուից (եթե տարբեր անձինք են) պահանջում է վարկային միջոցների լրացուցիչ ապահովության (վերադարձելիության) միջոցների (գրավի առարկաների)՝ մասնավորապես ավտոմեքենաների և բնակելի անշարժ գույքի գրավի (ըստ Վարկային միջոցների տրամադրման և մարման կանոնակարգի) ապահովագրում, սույն քաղաքականության 4.2 և 4.3 ենթակետերով ամրագրված կարգով:

Ապահովագրումը իրականացվում է առնվազն մեկ տարի ժամկետով, վարկային պայմանագրով ամրագրված վարկի գումարի չափով (կամ հաճախորդի ցանկությամբ գրավի առարկաների ամբողջ արժեքի չափով) ապահովագրական պոլիսի հետագա երկարաձգման պարտադիր պայմանով առնվազն տարին մեկ անգամ, վարկային պայմանագրով ամրագրված վարկի մարման ամբողջ ժամանակահատվածում:

Առաջնորդվելով «Բանկերի և Բանկային գործունեության օրենքի» 34 հոդվածի 3 կետով, բանկը գրավի առարկաների գնահատման, վերագնահատման և ապահովագրության նպատակով համագործակցում է ՀՀ օրենսդրության համապատասխան գործունեության լիցենզիա ունեցող անշարժ գույքի գործակալության կամ անձանց և ապահովագրական ընկերությունների հետ:

ՀՀ օրենսդրության համապատասխան գործունեության լիցենզիա ունեցող անշարժ գույքի գործակալության կամ անձանց և ապահովագրական ընկերությունների հետ համագործակցության ընտրությունը կատարվում է առաջնորդվելով մի շարք օբյեկտիվ չափանիշներից՝

ա) կազմակերպությունները պետք է ունենան տվյալ ոլորտում առնվազն երեք տարվա գործունեության փորձ,

բ) ռեյկինգավորված լինեն ռեյկինգ իրականացնող անկախ ընկերության կողմից,

գ) ընդգրկված լինեն առաջին հինգ ռեյկինգավորված կազմակերպությունների շարքում՝ հետևյալ չափանիշներով՝

- ընդհանուր ակտիվներով,
- սեփական կապիտալով,
- ընդհանուր պասիվներով,
- զուտ շահույթով (կան վնասով),
- ապահովագրական փոխհատուցումով,
- վերաապահովագրողի ռեյկինգով (հեղինակությամբ):

Բացի նշված պարտադիր հիմնական օբյեկտիվ պահանջներից, բանկը ուսումնասիրության և վերլուծության կարող է ենթարկել նաև կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվները և պարտավորությունները, սեփական կապիտալի մեծությունը, տարեկան հասույթը, ինչպես նաև կազմակերպությունների կողմից մատուցվող գնահատման և ապահովագրման պրոդուկտները, դրանց գծով սակագների մեծությունները և այլն:

Գնահատող կազմակերպությունների կողմից իրականացվող գնահատման գործընթացը պետք է ներառի գնահատման մեթոդների մի քանի մոտեցումներ, կատարվի կոնկրետ հաշվարկների միջոցով, տրվող հաշվետվությունների մեջ ընդգրկված լինի ինչպես գնահատվող գրավի առարկայի շուկայական արժեքի հաշվարկը, այնպես և գրավադրման (իրացման անհրաժեշտության դեպքում իրացվելի) արժեքները:

Բանկը առաջնորդվելով Բանկի «Վարկային քաղաքականությունով», Բանկի վարկային ռիսկի ներքին կառավարման կանոնակարգով վարկային ռիսկերի գսպման նպատակով կատարում է Բանկում գրավադրված և գրավատուի տիրապետության տակ գտնվող գրավի առարկայի վերահսկում՝ սահմանելով հետևյալ պարբերականությունը՝

Անշարժ գույքը (բնակելի, հասարակական, արտադրական, գյուղատնտեսական նշանակության շենքերը, շինությունները, հողատարածքները) յուրաքանչյուր վերագնահատման ժամանակ (առնվազն տարին մեկ անգամ) ենթարկվում է վերահսկման ՀՀ օրենսդրության համապատասխան գործունեության լիցենզիա ունեցող անշարժ գույքի գործակալության կամ անձանց և ապահովագրական ընկերությունների կողմից: Վերահսկման արդյունքները արտացոլվում են ՀՀ օրենսդրության համապատասխան գործունեության լիցենզիա ունեցող անշարժ գույքի գործակալության կամ անձանց և ապահովագրական ընկերությունների կողմից տրամադրված գնահատման հաշվետվության մեջ: Վերահսկման ընթացքում ուսումնասիրության է ենթարկվում շենքերի, շինությունների տեխնիկական վիճակը, բնակարանների և առանձնատների գծով կատարված շինարարական և վերանորոգման աշխատանքների աստիճանը (հիփոթեքային վարկավորման դեպքում):

Շարժական գույքը (հոսքագծերը, տեխնոլոգիական սարքավորումները, հաստոցները, մեքենա-սարքավորումները) ենթակա է վերահսկման Բանկի վարկային ռիսկի ներքին կառավարման կանոնակարգով ամրագրված պարտադիր մոնիտորինգ այցերի ժամանակացույցով (առնվազն երեք ամիսը մեկ անգամ): Վերահսկման ընթացքում ուսումնասիրության է ենթարկվում հոսքագծերի, տեխնոլոգիական սարքավորումների, հաստոցների, մեքենա-սարքավորումների տեխնիկական վիճակը, դրանց առկայությունը: Վերահսկման արդյունքների հիման վրա կազմվում է համապատասխան ակտ, որը վավերացվում է Բանկի և Վարկառու-Գրավատուի (եթե նույն անձն է) կամ Գրավատուի (եթե տարբեր անձինք են) կողմից:

Ոչ պետական բաց բաժնետիրական /փակ բաժնետիրական/ ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթերը ենթակա չեն վերահսկման այն դեպքում, երբ արժեթղթերը գտնվում են Բանկի տիրապետության ներքո, իսկ եթե գտնվում են Վարկառու-Գրավատուի (եթե նույն անձն է) կամ Գրավատուի (եթե տարբեր անձինք են) տիրապետության ներքո, վերահսկումը իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական Գեպոզիտարիան՝ տրամադրելով Բանկին տեղեկանք արգելադրման վերաբերյալ և քաղվածք:

Պետական արժեթղթերի (կարճաժամկետ, միջին ժամկետայնության, երկարաժամկետ), այդ թվում նաև դատական ակտերի հիման վրա ստացված մուրհակների վերահսկումը իրականացվում է ՀՀ ԿԲ-ի միջոցով (պետական արժեթղթերը (կարճաժամկետ, միջին ժամկետայնության, երկարաժամկետ), այդ թվում նաև դատական ակտերի հիման վրա ստացված մուրհակները մուտքագրվում են Բանկի՝ գրավադրված արժեթղթերի դեպո հաշվին) և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Բանկին տրամադրվում է քաղվածք՝ գրավադրված արժեթղթերի վերաբերյալ: Շրջանառու միջոցների (հումք, պաշարներ, նյութեր, պատրաստի արտադրանք, ապրանքներ) գրավադրման դեպքում վերահսկումը իրականացվում է հետևյալ կերպ՝ եթե շրջանառու միջոցները (հումք, պաշարներ, նյութեր, պատրաստի արտադրանք, ապրանքներ) գտնվում են Բանկի տիրապետության տակ, ապա վերահսկման անհրաժեշտություն չի առաջանում: Եթե շրջանառու միջոցները (հումք, պաշարներ, նյութեր, պատրաստի արտադրանք, ապրանքներ) գտնվում են Վարկառու-Գրավատուի (եթե նույն անձն է) կամ Գրավատուի (եթե տարբեր անձինք են) տիրապետության տակ, ապա վերահսկումը իրականացվում է Բանկի վարկային ռիսկի ներքին կառավարման կանոնակարգով ամրագրված պարտադիր մոնիտորինգ այցերի ժամանակացույցով (առնվազն երեք ամիսը մեկ անգամ): Վերահսկման ընթացքում ուսումնասիրության է ենթարկվում շրջանառու միջոցների (հումքի, պաշարների, նյութերի, պատրաստի արտադրանքի, ապրանքների) առկայությունը, դրանց տեխնիկական վիճակը: Վերահսկման արդյունքների հիման վրա կազմվում է համապատասխան ակտ, որը վավերացվում է Բանկի և Վարկառու-Գրավատուի (եթե նույն անձն է) կամ Գրավատուի (եթե տարբեր անձինք են) կողմից:

Ավտոմեքենաների (մարդատար և բեռնատար) գրավադրման դեպքում վերահսկումը իրականացվում է վեց ամիսը մեկ անգամ՝ Վարկային պայմանագրով սահմանված մարումների իրականացման ժամանակացույցի համաձայն Վարկառուի Բանկ ներկայանալու ժամանակ: Վերահսկման ընթացքում ուսումնասիրության է ենթարկվում ավտոմեքենայի առկայությունը, տեխնիկական վիճակը: Վերահսկման արդյունքների հիման վրա կազմվում է համապատասխան ակտ, որը վավերացվում է Բանկի և Վարկառու-Գրավատուի (եթե նույն անձն է) կամ Գրավատուի (եթե տարբեր անձինք են) կողմից:

Գրավադրված՝ ոսկյա զարդերի, թանկարժեք քարերի, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորների, թանկարժեք այլ մետաղների, նրանց ջարդոցների նկատմամբ վերահսկողություն չի իրականացվում:

Հաշվարկային կամ ավանդային հաշվի միջոցների գրավադրման դեպքում վերահսկողության անհրաժեշտություն չի առաջանում, քանի որ նշված միջոցները սառեցվում են մինչև պարտավորությունների մարումը:

Բանկում վարկային ռիսկի կառավարումը կատարվում է համաձայն «Վարկային ռիսկի կառավարման» դրույթների և Բանկի Խորհուրդի կողմից հաստատված վարկային քաղաքականության, վարկային գործառույթի իրականացումը, վերահսկողությունը և կարգավորումը սահմանող և կանոնակարգող համապատասխան կարգերի:

Վարկային ռիսկի կառավարումը ենթադրում է՝

- վարկային քաղաքականության մշակում,
- վարկավորման գործընթացի կանոնակարգում,
- վարկային պորտֆելի կառավարում,
- վարկային գործընթացների կառավարում,
- չաշխատող վարկային պորտֆելի կառավարում,
- վարկային ռիսկի սահմանափակման միջոցառումների մշակում,
- հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստների ձևավորում:

Վարկային ռիսկի կառավարումը իրենից ներկայացնում է որոշակի գործողությունների հերթականություն, որը կարելի է բաժանել հետևյալ փուլերի.

- վարկային ռիսկի բացահայտում,
- վարկային ռիսկի քանակական գնահատում,
- ռիսկի ընդունման ռազմավարություն,
- ռիսկի վերահսկում,
- վարկային ռիսկերի զսպման և նվազեցման մեթոդների ընտրություն,
- ռիսկերի մոնիտորինգ,
- ռիսկի մակարդակի վերահսկում:

Վարկային ռիսկի կառավարման փուլերի առանձնահատկությունները ըստ առանձին վարկառուների և պորտֆելի ներկայացված են ստորև բերված Աղյուսակում.

Վարկային ռիսկի կառավարման փուլեր	Վարկային ռիսկի կառավարման փուլերի առանձնահատկությունները ըստ	
	առանձին վարկառուի	պորտֆելի
Վարկային ռիսկի բացահայտում	Ռիսկը արտահայտվում է հնարավոր պատճառներով փոխառուի պարտավորությունների չկատարման մեջ	Ռիսկը արտահայտվում է փոխառուների կողմից պարտավորությունների չկատարման հետևանքների մեջ

<p>Վարկային ռիսկի քանակական գնահատում</p>	<p>Փոխառուի վարկունակության գնահատում, որը բաժանվում է 2 փուլի. Փոխառուի վարկային վարկանիշի որոշում Հնարավոր կորուստների գնահատում</p>	<p>Վարկառուների դասակարգումը ըստ ռիսկի դասերի հնարավոր կորուստների հաշվարկի համար. 1. Ըստ վարկային ռիսկի մակարդակի 2. Ըստ փոխկապակցվածության (նույն ճյուղի, նույն մարզի, բանկի հետ փոխկապակցված և այլ) 3. Հնարավոր կորուստների գնահատում</p>
<p>Որոշման ընդունում</p>	<p>Հաշվի են առնվում վարկային ռիսկի քանակական գնահատականները</p>	<p>Հաշվի են առնվում վարկային ռիսկի քանակական գնահատականները</p>
<p>Ռիսկի վերահսկում</p>	<p>Վարկային ռիսկի նվազեցման հետևյալ մեթոդներից ընտրություն վարկառուների վարկի մարման պատրաստականության և ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ տեղեկատվության հայթհայթում, վարկառուների հետ սերտ համագործակցում, վարկառուի պատրաստականության և ֆինանսական հնարավորությունների</p>	<p>Վարկային ռիսկի նվազեցման հետևյալ մեթոդներից ընտրություն Դիվերսիֆիկացիա հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստների ձևավորում, լիմիտների սահմանում ըստ ճյուղային, տարածքային, ծավալային և այլ կենտրոնացումների</p>

	մակարդակների բարձրացում	
Ռ-իսկերի մոնիտորինգ.	Վարկառուի գործունեության անընդհատ մոնիտորինգ համաձայն Հավելված 1-ի (կցվում է), վարկային ռիսկի մակարդակի փոփոխման նպատակով	Վարկային պորտֆելի գնահատում ընթացիկ արժեքով, վարկային ռիսկերի կրիտիկական մակարդակներին մոտենալու առումով Վարկերի որակի վերլուծություն Վարկային քաղաքականության իրականացման վերահսկում, Գործող օրենսդրության համապատասխանության մոնիտորինգ

Բանկում վարկային ռիսկի կառավարման իրավասու մարմիններ են հանդիսանում Բանկի Խորհուրդը, Բանկի Վարչությունը, Վարկային կոմիտեն, Վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչությունը, Բանկի բոլոր տարածքային ստորաբաժանումները, ռիսկերի կառավարման մենեջերը, ներքին հսկողության մարմինները:

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվների վերլուծությունը ըստ տնտեսության սեգմենտների և ռիսկայնության կարող է ունենալ հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ		Չաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ ռիսկային	Ոչ	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ /Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
	գումարը/ քանակը	գումարը/ քանակը	գումարը/ քանակը	գումարը/ քանակը	գումարը/ քանակը	գումարը/ քանակը
Վարկեր, այդ թվում՝	15.312.078/1426	636.396/17	3297/4	1624/1	2.073/4	
1. Արդյունաբերություն	3.392.507/31	4.268/1				
2. Գյուղատնտեսություն	93.595/5					
3. Շինարարություն	4.016.166/26					
4. Տրանսպորտ և կապ	42.037/4					
5. Առևտուր	3.259.640/91	554.741/6				
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	632.445/18					
7. Ֆինանսական հատված	367.500/2					
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	1.936.230/1102	58.291/8	3.297/4	1.624/1	2.073/4	
8.1 անշարժ գույքի գրավով	133.426/59	2.980/2		1.624/1		
8.2 ավտոմեքենայի գրավով	1.438.538/338	54.385/5	2.148/2		583/1	
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր	1.571.958/147	19.095/2				
Գերհտորական պարտքեր	928.442/72	2/1	6/1		896/4	
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	42.577					
Հետհաշվեկշռային հողվածներ, այդ թվում՝ երաշխիքներ ակրեդիտիվներ	1.196.627/961 674.874/32 35.449/1	79/1	6/1			

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ /Միջին ռիսկային	Կասկածե- լի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում՝	8.766.872	74.890	-	-	-
1. Արդյունաբերություն	358.269	-	-	-	-
2. Գյուղատնտեսություն	73.554	-	-	-	-
3. Շինարարություն	1.769.118	1.252	-	-	-
4. Տրանսպորտ և կապ	7.685	-	-	-	-
5. Առևտուր	1.444.997	50.000	-	-	-
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	195.105	-	-	-	-
7. Ֆինանսական հատված	73.884	-	-	-	-
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	2.744.890	5.750	-	-	-
8.1 անշարժ գույքի գրավով	195.491	-	-	-	-
8.2 ավտոմեքենայի գրավով	2.229.728	5.750	-	-	-
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր	2.099.370	17.888	-	-	-
Գերհտորական պարտքեր	3.553.504	-	-	-	-
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	39.079	-	-	-	-
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ թվում՝ երաշխիքներ ակրեդիտիվներ	802.853 168.300 37.816	-	-	-	-

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ըստ տարածաշրջանների և ռիսկայնության կարող է ունենալ հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող	Չաշխատող ակտիվներ
----------	---------	-------------------

	ակտիվներ					
	Ստանդարտ/ ռիսկային	Ոչ	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ /Միջին ռիսկային	Կասկածե լի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում՝	15.312.078/1426		636.396/17	3297/4	1624/1	2.073/4
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	15.311.891/1425		636.396/17	3297/4	1624/1	2.073/4
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)՝ 1. Ռուսաստան	187/1		-	-	-	-
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)		-	-	-	-	-
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)			-	-	-	-
5. Ընդամենը	15.312.078/1426		636.396/17	3297/4	1624/1	2.073/4

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ /Միջին	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի

			ռիսկային		
Վարկեր, այդ թվում՝					
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	8.690.085	74.890	-	-	-
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)՝	2.904	-	-	-	-
1. Ռուսաստան					
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)՝	-	-	-	-	-
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	-	-	-	-	-
5. Ընդամենը	8.692.989	74.890	-	-	-

Ծանոթագրություն 32. «Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ»

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Շուկայական ռիսկը առաջանում է շուկայական տոկոսադրույքների, գների, փոխարժեքների ոչ բարենպաստ փոփոխությունների արդյունքում: Շուկայական ռիսկն իրենից ներկայացնում է արտարժույթային, տոկոսադրույքի և գների փոփոխության հետ կապված ռիսկերի հանրագումար: Բանկը առանձնահատուկ ուշադրություն է ներկայացնում արտարժույթային և տոկոսային ռիսկերին, որոնք իրական վտանգ կարող են ներկայացնել բանկին:

Արտարժույթի ռիսկ - Արտարժույթային ռիսկը պայմանավորված է ապագայում արտարժույթի փոխարժեքի շարժման անորոշությունից, այսինքն ազգային արժույթի գնի հարաբերակցությունից այլ արտարժույթների նկատմամբ: Արտարժույթային ռիսկ կարող է առաջանալ, երբ արտարժույթային դիրքը (արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների միջև տարբերությունն է՝ հաշվի առած հետհաշվեկշռային անավարտ գործարքների (սփոթ, սփոպ, ֆորվարդ և ֆյուչերսային) նկատմամբ պահանջները և պարտավորությունները) բաց է:

Արտարժույթային ռիսկի կառավարման գործընթացը ներառում է՝ արտարժույթային շուկայի ուսումնասիրման, արտարժույթային ռիսկի կանխատեսման, արտարժույթային ռիսկի գնահատման՝ ռիսկի հնարավոր չափերի և հետևանքների որոշման, արտարժույթային ռիսկի հետ կապված կորուստների կանխարգելման և նվազեցման փուլերը, որոնք սահմանված են բանկի ներքին ընթացակարգերով:

Արժույթային ռիսկերը զսպման նպատակով, Բանկը սահմանել է արժույթային բաց դիրքերի սահմանաչափեր ըստ առանձին արժույթների, որոնք վերահսկվում են օրական կտրվածքով: Բանկի արտարժույթային դիրքերի նորմատիվի առավելագույն չափը սահմանված է.

ա. յուրաքանչյուր արտարժույթի երկար դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև՝ 7 տոկոս,

բ. բոլոր արտարժույթների երկար դիրքերի հանրագումարի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև՝ 10 տոկոս:

Անվանում	Ներքին սահմանաչափ	31/12/09 թ	
		30/06/10 թ	
ԱՄՆ դոլար	7%	5.49%	0.1%
Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ	7%	0.01%	0.03%
Եվրո	7%	0.03%	0.00%
Ռուս.ռուբլի	7%	-0.20%	0.17%
Շվեյցարական ֆրանկ	7%	0.01%	0.01%

Յուրաքանչյուր օր իրականացվում է արտարժույթների փոխարժեքների հետևանքով արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից առաջացած եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ յուրաքանչյուր արտարժույթի գծով: Արտարժույթային ռիսկի գնահատումը կատարվում է նաև ստանդարտ մեթոդաբանությամբ ըստ (ՀՀ ԿԲ-ի Կանոնակարգ 2-ի): Ինչպես նաև, պարբերաբար իրականացվում է հնարավոր կորուստների գնահատում սթրես տեստերի միջոցով:

Բանկի կողմից ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

Հաշվետու ժամանակաշրջան.

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	871,252	2,432,883	258,016	3,562,151
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	1,457,814	1,082,048	189,235	2,729,097
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	6,573,794	8,938,820		15,512,614
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	590,913			590,913
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆին. ակտիվներ				
Այլ	1,891,345	6,147	-	
Ընդամենը ակտիվներ	11,385,118	12,459,898	447,251	24,292,267
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	9,194	800,187	320,823	1,130,204
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	1,264,691	3,471,549	109,842	4,846,082
Այլ պարտավորություններ	178,963	8,175,105		8,354,068
Ընդամենը պարտավորություններ	1,452,848	12,446,841	430,665	14,330,354
Զուտ դիրք	9,932,270	13,057	16,586	9,961,913

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան.

Հողվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ *	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	1,460,846	3,755,104	542,277	5,758,227
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	1,979,468	956,834	54,984	2,991,286
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվություններ	5,075,655	5,338,112		10,413,767
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	309,923			309,923
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆին. ակտիվներ				
Այլ	2,015,938	28,346	706	2,044,990
Ընդամենը ակտիվներ	10,841,830	10,078,396	597,967	21,518,193
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	16,235	103,317	562,300	681,852
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	1,410,462	4,702,037	54,911	6,167,410
Այլ պարտավորություններ	247,105	4,738,293		4,985,398
Ընդամենը պարտավորություններ	1,673,802	9,543,647	617,211	11,834,660
Զուտ դիրք	9,168,028	534,749	(19,244)	9,683,533

* «I խմբի արտարժույթի» կազմը- ՄԳՌ-ը, ՄԳՌ-ի զամբյուղի մեջ մտնող արտարժույթներին, շվեյցարական ֆրանկը, կանադական դոլարը, շվեդական կրոնը, դանիական կրոնը, ավստրալիական դոլարը և բանկային ոսկին (ՄԳՌ-ի զամբյուղի մեջ մտնում են ԱՄՆ-ի դոլարը, Եվրոն, ճապոնական իենը և անգլիական ֆունտ ստեռլինգը) :

** «II խմբի արտարժույթի» կազմը - այլ արտարժույթներ :

Տոկոսադրույքի ռիսկ -

Տոկոսադրույքի ռիսկը այն ներկա կամ ապագա հավանականությունն է, որ տոկոսադրույքի մակարդակի անբարենպաստ փոփոխությունը կարող է բացասական հետևանք ունենալ բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա:

Տարբերակում են տոկոսադրույքի ռիսկի չորս տեսակ.

- բազիսային ռիսկ
- եկամտաբերության կորի ռիսկ
- օպցիոնի (ընտրության) ռիսկ
- ժամկետայնության ճեղքվածքի ռիսկ:

Բազիսային ռիսկը կապված է տարբեր տեսակի տոկոսադրույքների ապագա փոփոխությունների հետ: Բազիսային ռիսկը հիմնականում ի հայտ է գալիս, երբ փոփոխվող տոկոսադրույքներով ներգրավված և տեղաբաշխված միջոցները կապված են տարբեր բազիսային տոկոսադրույքների հետ՝ որոնց միջև կատարյալ կորելյացիոն կապ գոյություն չունի:

Եկամտաբերության կորի ռիսկն առաջանում է, երբ կորի փոփոխության հետևանքով (տարբեր մարման ժամկետայնությամբ տեղաբաշխված և ներգրավված միջոցների տոկոսադրույքների փոփոխություն՝ կապված մարման ժամկետայնությունից. օրինակ երկարաժամկետ պետական պարտատոմսերի տոկոսադրույքներն աճում են, իսկ կարճաժամկետինը՝ նվազում) բանկի կապիտալի տնտեսական արժեքը և/կամ շահույթը բացասական ազդեցություն են կրում:

Օպցիոնի (ընտրության) ռիսկն առաջանում է, երբ բանկը կամ բանկի հաճախորդն ունենում են ֆինանսական գործիքից ստացվող դրամական հոսքերի մակարդակը և/կամ ժամանակը փոփոխելու իրավունք, բայց ոչ պարտավորություն: Օպցիոնի ռիսկ են պարունակում վարկերի գծով կանխավճարման իրավունքը, ավանդների վաղաժամկետ դուրսբերումը, վարկերի տոկոսադրույքների վերին սահմանը:

Ժամկետայնության ճեղքվածքի ռիսկն առաջանում է, երբ բանկը միջոցներ է ներգրավում և տեղաբաշխում միևնույն բազիսային տոկոսադրույքներով, սակայն որոշ ժամանակային ճեղքվածքով, ըստ որի բանկի ներգրավված և տեղաբաշխված միջոցները համաձայնեցված չեն ըստ մարման կամ տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների:

Տոկոսադրույքի փոփոխության հետևանքով բանկի սպասվող հավանական կորուստները կամ օգուտները գնահատում են ամենատարբեր մոդելներով, որոնցից կարևորվում են.

– տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի կամ տոկոսադրույքների վերանայման մոդել (այսուհետ GAP մոդել),

– դյուրացիայի մոդել:

GAP մոդելը թույլ է տալիս ստանալ տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը բանկի սպասվող զուտ տոկոսային եկամտի վրա:

Դյուրացիայի մոդելը ցույց է տալիս տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունքում կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը՝ հաշվի առնելով ներգրավված պարտավորությունների և տեղաբաշխված ակտիվների ժամկետայնության անհամապատասխանությունը:

GAP մոդելով վերլուծության արդյունքում գնահատվում է տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը զուտ տոկոսային եկամտի վրա: Տոկոսադրույքի ռիսկը գնահատելու համար տոկոսադրույքի փոփոխման նկատմամբ զգայուն պարտավորությունները հանվում են ակտիվներից՝ յուրաքանչյուր ժամանակահատվածի ճեղքվածքը (GAP) հաշվարկելու համար.

$$GAP = RSA - RSL \quad (1)$$

որտեղ

RSA- տոկոսադրույքերի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվներն են,

RSL- տոկոսադրույքերի փոփոխության նկատմամբ զգայուն պարտավորություններն են,

GAP- տոկոսադրույքերի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերությունն է:

Ճեղքվածքը կարող է լինել գրոյական, բացասական և դրական: Բացասական ճեղքվածքի դեպքում տոկոսադրույքների աճը կբերի զուտ տոկոսային եկամտի նվազման: Ի հակադրություն վերջինիս, դրական ճեղքվածքի դեպքում տոկոսադրույքների նվազումը կբերի զուտ տոկոսային եկամտի նվազման:

Սույն մեթոդիկայի հաշվարկում կատարվում են հետևյալ ենթադրությունները.

- ✓ դիտարկվող ժամանակահատվածում ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը և ծավալները մնում են անփոփոխ, այսինքն մարված ակտիվները և պարտավորությունները կրկին տեղաբաշխվում և ներգրավվում են, բայց արդեն նոր գործող տոկոսադրույքով,
  - ✓ տոկոսադրույքների վերանայումը կատարվում է յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի միջնակետում ,
  - ✓ տարբեր մարման ժամանկետայնությամբ բոլոր ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույքները փոփոխվում են միևնույն չափով, այսինքն տեղի է ունենում ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության կորերի զուգահեռ տեղաշարժ:
- Հաշվարկի արդյունքում գնահատվում է տոկոսադրույքների փոփոխության ազդեցությունը առաջիկա եռամսյակի ընթացքում ստացվելիք զուտ տոկոսային եկամտի վրա:

Հաշվարկի համար օգտագործվում է հետևյալ բանաձևը.

$$\Delta NII = \sum GAP_t * \Delta R * K \quad (2)$$

որտեղ

ΔNII - զուտ տոկոսային եկամտի փոփոխությունն է երեք ամսվա ընթացքում

GAP_t – t ժամանակաշրջանի ճեղքվածքն է

ΔR – տոկոսադրույքի ենթադրվող տարեկան փոփոխությունն է

$$K = (90-t) / 365$$

Վերոնշյալ սահմանափակող ենթադրություններից ելնելով նպատակահարմար է տոկոսադրույքների փոփոխության ազդեցությունը զուտ տոկոսային եկամտի վրա հաշվարկել առաջիկա երեք ամիսների համար:

Սույն մեթոդաբանությունում տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կազմում չեն ընդգրկվում ցպահանջ ակտիվները և պարտավորությունները, քանի որ վերջիններիս ցածր եկամտաբերության / ծախսատարության պատճառով դրանց տոկոսադրույքների էական փոփոխություններ չեն ենթադրվում:

Հաշվարկման տվյալների աղբյուր է հանդիսանում «Բանկերի հաշվետվությունները, դրանց ներկայացումը և հրապարակումը» Կանոնակարգ 3-ով սահմանված ձև թիվ 9 հաշվետվությունը:

Հաշվարկում յուրաքանչյուր ժամանակահատվածի համար տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն պարտավորությունները գտվում են ակտիվներից. այսպես վերցվում է «մինչև 30 օր», «31-ից 60 օր» և «61-ից 90 օր» մարման ժամկետայնություն ունեցող «Փոփոխվող տոկոսադրույքներով» և «Ֆիքսված տոկոսադրույքներով» ակտիվների և պարտավորությունների հանրագումարների տարբերությունը: Ստացված տվյալները տեղադրելով բանաձև (2)–ի մեջ հաշվարկվում է տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը զուտ տոկոսային եկամտի վրա.

$$\Delta NII = (GAP_{15} * 75 / 365 + GAP_{45} * 45 / 365 + GAP_{75} * 15 / 365) * \Delta R \quad (3)$$

GAP մոդելի հիման վրա կատարվում է նաև տոկոսադրույքի նկատմամբ բանկի զգայունության վերլուծություն, որն ի տարբերություն վերը ներկայացված մոդելի ընդգրկում է նաև անտոկոս և ցպահանջ ակտիվներն ու պարտավորությունները:

Համաձայն այս վերլուծության GAP-ի հաշվարկում ընդգրկվում է «ցպահանջ», «մինչև 30 օր», «31-ից 60 օր» և «61-ից 90 օր» մարման ժամկետայնություն ունեցող «Փոփոխվող տոկոսադրույքներով», «Ֆիքսված տոկոսադրույքներով» և «Անտոկոս» ակտիվները և պարտավորությունները: Նշված ժամկետայնությամբ ակտիվների և պարտավորությունների կումուլյատիվ ճեղքվածքը հարաբերվում է ակտիվներին (սովորաբար կոչվում է ճեղքվածքի հարաբերակցություն. GAP/ASSETS), ինչը ցույց է տալիս տոկոսադրույքի ռիսկի ազդեցության ուղղությունը (դրական կամ բացասական GAP) և ռիսկի նկատմամբ զգայունության աստիճանը (ճեղքվածքը ակտիվների որ տոկոսն է կազմում): Դրական կումուլյատիվ ճեղքվածքը վկայում է, որ կարճաժամկետ հատվածում (երեք ամսվա ընթացքում) բանկը ունի ազատ դրամական միջոցներ, որոնք կարող է տեղաբաշխել եկամտաբեր ակտիվների մեջ՝ չառաջացնելով իրացվելիության հիմնախնդիր: Հետևաբար դրական ճեղքվածքի դեպքում տոկոսադրույքների բարձրացումը կարող է բարենպաստ ազդեցություն թողնել բանկի եկամուտների վրա:

31/12/09թ դրությամբ

ΣGAPt 444601 հազ. դրամ

Տոկոսադրույքների հետևյալ փոփոխությունների արդյունքում

ΔR -1.0% 0.5%

Շահույթ/Վնաս(-) ΔNII	-	4446	2223
-----------------------------	---	------	------

ΣGAPt 23512 հազ. դրամ

30/06/10թ դրությամբ

ΣGAPt 392 125 հազ. դրամ

Տոկոսադրույքների հետևյալ փոփոխությունների արդյունքում

ΔR -1.0% 0.5%

Շահույթ/Վնաս(-) ΔNII	-	3921	1961
-----------------------------	---	------	------

Բանկը ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը   մինչև 1 ամիս   1-ից մինչև 3 ամիս   3-ից մինչև 6 ամիս   6-ից մինչև 1 տարի   1-ից մինչև 5 տարի   5 տարուց ավ

Տեղաբաշխված միջոցներ

	իսկապում	իսկապում	իսկապում	իսկապում	իսկապում	իսկապում	իսկապում	իսկապում	իսկապում	իսկապում	իսկապում	իսկապում
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝												
-վարկեր	1,458,901	367,500										
-ավանդներ		367,500										
-ֆատկորինգ												
-լիզինգ												
-հետգնման պայմանագրեր												
-այլ												
	1,458,901											
Հաճախորդներին տրված վարկեր, փոխատվություններ, այդ թվում՝	90,439	372,313	101,694	225,798	150,212	153,134	380,038	909,706	5,110,333	7,314,587	904,272	240,000
- վարկեր												
- ավանդներ												
- ֆատկորինգ	90,439	372,313	101,694	225,798	150,212	153,134	380,038	909,706	5,110,333	7,314,587	904,272	240,000
- լիզինգ												
- հետգնման պայմանագրեր												
- այլ												

Առևտրային նպատակով
պահվող և վաճառքի համար
մատչելի արժեթղթեր, այդ թվում՝

316,748 - 184,717 - 45,205 -

- երկարաժամկետ պարտք.
գործիքներ

- կարճաժամկետ պարտք.
գործիքներ

- ավանդային հավաստագրեր

- կապիտալի գործիքներ

316,748 184,717 45,205

Մինչև մարման ժամկետը
պահվող արժեթղթեր

Տեղաբաշխված այլ միջոցներ

Ընդամենը

1,549,340 739,813 101,694 225,798 466,960 153,134 564,755 909,706 5,155,538 7,314,587 904,272 240

Պարտավորություններ բանկերի
և այլ ֆին. կազմ.-ների
նկատմամբ, այդ թվում՝

47,775 - - - 94,631

- վարկեր

- ավանդներ

- ֆակտորինգ

- լիզինգ

- հետզմնման պայմանագրեր

47,775 94,631

- այլ

Պարտավորություններ
հաճախորդների նկատմամբ,
այդ թվում՝

5,960 347,333 16,897 458,761 21,939 736,601 24,900 499,016 3,175

- ավանդներ

- հետգնման պայմանագրեր

- այլ

5960 347333 16897 458,761 21,939 736,601 24,900 499,016 3,175

Բանկի կողմից թողարկված
արժեթղթեր, այդ թվում՝

8,063,747

- փոխարկելի արժեթղթեր

- հիփոթեքային պարտատոմսեր

- այլ պարտատոմսեր

- ստորադաս փոխառություններ

8,063,747

Ներգրված այլ միջոցներ

Ընդամենը

5,960 347,333 16,897 506,536 21,939 736,601 24,900 593,647 - 8,066,922 -

Չուտ դիրք

1,543,380 392,480 84,797 (280,738) 445,021 (583,467) 539,855 316,059 5,155,538 (752,335) 904,272 24

Հոդվածի անվանումը

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

մինչև 1 ամիս

1-ից մինչև 3 ամիս

3-ից մինչև 6 ամիս

6-ից մինչև 1 տարի

1-ից մինչև 5 տարի

5 տարուց
ավելի

Տեղաբաշխված միջոցներ

	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան
	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան	իսկան
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	1,974,284										
-վարկեր											
-ավանդներ											
-ֆատկորինգ											
-լիզինգ											
-հետգնման պայմանագրեր											
-այլ											
	1,974,284										
Հաճախորդներին տրված վարկեր, փոխատվություններ, այդ թվում՝	316	71,697	10,229	38,521	145,221	218,023	189,171	4,130,268	4,783,672	692,25	155,1
- վարկեր											63
- ավանդներ											
- ֆատկորինգ	316	71,697	10,229	38,521	145,221	218,023	189,171	4,130,268	4,783,672	692,252	
- լիզինգ											
- հետգնման պայմանագրեր											155,1
- այլ											63

Առևտրային նպատակով
 պահվող և վաճառքի համար
 մատչելի արժեթղթեր, այդ թվում՝

- երկարաժամկետ պարտք.
 գործիքներ

- կարճաժամկետ պարտք.
 գործիքներ

- ավանդային հավաստագրեր

- կապիտալի գործիքներ

97,995

169,351

97,995

169,351

Մինչև մարման ժամկետը
 պահվող արժեթղթեր

Տեղաբաշխված այլ միջոցներ

Ընդամենը

1,974,600

-

71,697

10,229

38,521

145,221

316,018

189,171

4,299,619

4,783,672

692,252

155,1

63

Պարտավորություններ բանկերի
 և այլ ֆին. կազմ.-ների
 նկատմամբ, այդ թվում՝

- վարկեր

- ավանդներ

- ֆակտորինգ

- լիզինգ

- հետզմնման պայմանագրեր

- այլ

97,307

97,307

**Պարտավորություններ
հաճախորդների նկատմամբ,
այդ թվում`**

- ավանդներ

- հետգնման պայմանագրեր

- այլ

1,200	488,234	5,392	505,835	37,378	652,078	5,764	90,681
1,200	488,234	5,392	505,835	37,378	652,078	5,764	90,681

**Բանկի կողմից թողարկված
արժեթղթեր, այդ թվում`**

- փոխարկելի արժեթղթեր

- հիփոթեքային պարտատոմսեր

- այլ պարտատոմսեր

- ստորադաս փոխառություններ

4,734,541
4,734,541

Ներգրված այլ միջոցներ

Ընդամենը

1,200	488,234	5,392	505,835	37,378	749,385	5,764	4,825,222
-------	---------	-------	---------	--------	---------	-------	-----------

Չուս դիրք

1,974,600	70,497	(478,005)	33,129	(360,614)	278,640	(560,214)	4,293,855	(41,550)	692,252	155,16
-----------	--------	-----------	--------	-----------	---------	-----------	-----------	----------	---------	--------

Բանկի կողմից ներկայացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ		Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում				
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին կազմ նկատմամբ, այդ թվում՝	7.7	8	6.3	
- միջբանկային վարկեր		8		
- միջբանկային ռեսպո	6			
- միջբանկային տոկոսային սվոպ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16.8	14.3	16.8	15.3
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	10.8		7.2	
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր				
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին կազմ նկատմամբ		6.6		7
Պարտավորություններ հաճա-	8.6	7.9	9.4	8.8

խորդների նկատմամբ				
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով		8		8

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը առաջանում է ֆինանսական գործիքների գների փոփոխության հետևանքով, ընդ որում, ինչպես առանձին արժեթղթերի կամ նրանց թողարկողներին հատուկ գործոնների, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող ընդհանուր գործոնների հետևանքով: Անյնուամենայնիվ, գնային ռիսկի կառավարման նպատակով բանկի «Ներդրումային քաղաքականությամբ» սահմանված են որոշակի սահմանափակումներ, որոնք ուղղված են նվազեցնել բանկի հնարավոր կորուստները այս ֆինանսական գործիքների մասով: Ինչպես նաև ամենամսյա վերլուծություններ են կատարվում այս ռիսկերի բացահայտման, վերահսկման և չափման ուղղությամբ:

32.3.Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիությունը` Բանկի ունակությունն է արագ և առանց կորուստների վերափոխել ակտիվները դրամական միջոցների ժամանակին իր բոլոր պարտքային և ֆինանսական պարտավորությունները կատարելու, ինչպես նաև հաճախորդների ֆինանսական պահանջները բավարարելու նպատակով:

Բանկում իրացվելիության պահանջների բավարարման աղբյուրներն են`

Ա առաջնային պահուստները (կանխիկ դրամական միջոցներ, թղթակցային հաշիվներ)

Ա երկրորդային պահուստները (պետական և այլ արժեթղթեր)

Բանկի իրացվելիության (ակտիվների և պարտավորությունների) կառավարման մեխանիզմները պետք է նպաստեն հետևյալ նպատակների իրականացմանը`

- ավելցուկային իրացվելիության նվազագույն մակարդակի ապահովում և իրացվելիության ցածր մակարդակի բացառում կայուն շահույթի ապահովման պայմաններում,
- եկամտաբերության և իրացվելիության միջև օպտիմալ հարաբերակցության պահպանումը,
- բանկային ռիսկերի ընդունելի մակարդակների ապահովումը:

Բանկի իրացվելիության (ակտիվների և պարտավորությունների) կառավարման մեխանիզմների ստեղծման և կատարելագործման նպատակով Բանկը պետք է ապահովի հետևյալ հիմնախնդիրների լուծումը՝

1. Ձևավորել ակտիվների օպտիմալ կառուցվածք (այդ թվում և վարկային պորտֆելի) ռեսուրսային (ցպահանջ և ժամկետային) բազային համապատասխան,

2. Վերահսկել ակտիվների և պարտավորությունների՝

- Ø որակը,
- Ø ծավալները,
- Ø կառուցվածքը,
- Ø նրանց եկամտաբերության և ծախսատարության մակարդակները,

3. Սեփական կապիտալի մշտական ավելացումը,

4. Պահպանել Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված նորմատիվները թույլատրելի մակարդակի վրա,

5. Կատարելագործել բանկային իրացվելիության (ակտիվների և պասիվների) կառավարման և վերահսկողության մեխանիզմներն ու մեթոդները:

Բանկի իրացվելիության (ակտիվների և պարտավորությունների) կառավարման հիմնական սկզբունքներն են՝

- Ø իրացվելիության և վճարունակության ապահովումը,
- Ø տոկոսային մարժայի կառավարումը,
- Ø ներգրավման և տեղաբաշխման ժամկետների կատարման ապահովումը (GAP),
- Ø ռիսկերի կառավարումը,
- Ø ակտիվների վերահսկման համաձայնեցումը պարտավորությունների վերահսկման հետ (որպեսզի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարումը լինի միասնական):

Ձևավորված նպատակների և գործողությունների ուղղություններից ելնելով՝ իրացվելիության կառավարման գործընթացում Բանկը առաջնորդվում է հետևյալ սկզբունքներով

1. Բանկը կատարում է ընթացիկ իրացվելիության ամենօրյա վերահսկողություն: Բանկի իրացվելի ակտիվների ծավալի և վիճակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է Բանկի վարչությանը՝ մշակված ընթացակարգի համապատասխան:

2. Բանկը պլանավորում է ժամկետային իրացվելիությունը:

3. Իրացվելիության և եկամտաբերության միջև ծագած կոնֆլիկտը Բանկը լուծում է ի օգուտ իրացվելիության:

4. Ակտիվների տեղաբաշխման ժամանակ Բանկը խստագույնս հաշվի է առնում ժամկետային ռեսուրսների աղբյուրները և ծավալները չի տեղաբաշխում իր ակտիվները երկար ժամկետով, եթե չունի համապատասխան ժամկետայնությամբ և ծավալների ռեսուրսային բազա:
5. Միջոցների չհիմնավորված կուտակումը բացառելու նպատակով Բանկը ներդրումներ բաժնետոմսերում և փայամասնակցություններում իրականացնում է Ներդրումային կոմիտեի եզրակացությունների և որոշումների հիման վրա:
6. Իրացվելիության լավագույն մակարդակի ապահովման նպատակով Բանկը կառավարում է իրացվելիությունը տարբեր մեթոդների կոմբինացիաներով կախված արտաքին միջավայրի (ֆինանսավարկային շուկայի) փոփոխություններից:
7. Իրացվելիության ցածր մակարդակը բացառելու նպատակով Բանկը պետք է ելնի այն հանգամանքից, որ իրացվելիության ապահովման երկրորդային ռեսուրսների փոխարկումը առաջնային ռեսուրսների բարձր իրացվելի եկամտաբեր ակտիվների վաճառքի միջոցով, պետք է կատարվի միայն բացառիկ դեպքերում, քանի որ, որպես կանոն, բերում է ֆոնդային շուկայում գործառնություններից եկամուտների թերստացման: Իրացվելիության անհրաժեշտ մակարդակի ապահովելու որոշումը կայացվում է Բանկի վարչության կողմից իր իրավասության սահմաններում:
8. Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի պորտֆելի ձևավորման ժամանակ Բանկը պետք է հաշվի առնի, որ պորտֆելի կազմը և կառուցվածքը պետք է դիտարկվի նաև որպես ընթացիկ իրացվելիության ապահովման գործիք:

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը

Չաշխատող

Մարմանը մնացել է

	Ժամկետանց	Ժամկետային	ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 3 տարի	3 տարուց ավելի	Անժամկետ	Ընդամենը
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			3562150							3562150
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			485349	2197852					45896	2729097
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ										

	74450	585019		646441	1272810	1218674	11082923	632296		15512614
Արժեթղթեր այդ թվում՝										
- առևտրային նպատակով պահվող					316748	184717	45205	-	42577	589247
- վաճառքի համար մատչելի										
- մինչև մարման ժամկետը պահվող					316748	184717	45205		42577	589247
- ռեպո համաձայնագրով վաճառվ										
Այլ պահանջներ			103804							103804
ԸՆԴԱՍԵՆԸ										
	74450	585019	4151303	2844293	1906306	1588108	11173333	632296	131050	22496912
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով	35376	417031	2815751	1377022	796476	551647	4442226	1978475	45896	12459900
II խմբի արտարժույթով										
	-	-	364931	82320	-	-	-	-	-	447251
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով	-	-	-	-	-	-	-	-	45896	45896
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով										
	59293	582033	456108	2985245	1283709	1588108	10362552	632296	-	17949344
Անտոկոս										
			3644192	1838699	316748	-	-	-		5799639

Պայմանագրային պահանջներ**

391577 452221 814066 2636599 296062 4590525

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ

9194 1013322 107688 1130204

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ այդ թվում՝ - ցպահանջ ավանդներ

2636101226 854497 800913 554571 4846082

- ժամկետային ավանդներ

36101 2636101

- այլ

698941 324973 554571 1578485

155556 475940 631496

Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով

75886 8063747 8139633

Այլ պարտավորություններ

213239 1196 214435

Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ

486389 38449 3000 63668 605207 1196713

ԸՆԴԱՍԵՆԸ

2858534 1869015 800913 738145 8063747 14330354

Այդ թվում՝

I խմբի արտարժույթով	1407859	1537745	746634	687103	8067477				12446818	
II խմբի արտարժույթով	109842	320823							430665	
«Խոշոր» պարտավորություններ*	1217196	996174	445852	75886	8063747				10798855	
Այդ թվում՝ Փոփոխվող տոկոսադրույքներով Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	2487684	898135	767208	647741	3722198				8522966	
Անտոկոս	113118	2471324		33123					2617565	
Պայմանագրային պարտավորություններ***										
Ջուտ իրացվելիության ճեղքվածք										
	585019	1292769	975278	1105393	849963	3109586	632296	131050	8166558	
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով	35376	417031	1407892	(160723)	49842	(135456)	(3625251)	1978475	45896	13082
II խմբի արտարժույթով			255089	(238503)						16586

փոփոխվող տոկոսադրույքների
համար

45896

45896

ֆիքսված տոկոսադրույքների
համար

59293

582033

342990

513921

1283709

1554985

10362552

632296

15331779

**Կուտակային իրացվելության
ճեղքվածք**

585019

1877788

2853066

3958460

4808423

7918009

8550305

8681355

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը

Չաշխատող

Մարմանը մնացել է

Ժամկետանց

Ժամկետային

ցայահանջ

մինչև 3 ամիս

3ից մինչև 6 ամիս

6ից մինչև 12
ամիս

1ից մինչև 3
տարի

3 տարուց ավելի

Անժամկետ

Ընդամենը

Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ

Կանխիկ և կանխիկին
հավասարեցված դրամական
միջոցներ մնացորդներ ՀՀ ԿԲում

5758227

5758227

Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին.
կազմ. նկատմամբ

370946

2573273

47067

2991286

Հաճախորդներին տրված վարկեր և
փոխատվություններ

	6863	25934		434022	612203	1054206	7642472	638067		10413767
Արժեթղթեր այդ թվում՝					97995	122503	46848		42577	309923
առևտրային նպատակով պահվող									42577	42577
վաճառքի համար նատչելի										
մինչև մարման ժամկետը պահվող					97995	122503	46848			267346
ռեպո համաձայնագրով վաճառվ										
Այլ պահանջներ			267958							267958
ԸՆԴԱՍԵՆԸ	6863	25934	6397131	3007295	808193	1299212	7736168	638067	132221	19741161
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով	6832		4125966	907792	223342	460934	3310842	995621	47067	10078396
II խմբի արտարժույթով			597260	705						597965
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով									47067	47067
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով										
	7626	28815	339735	2625674	618387	1299212	7237975	638067		12795491
Անտոկոս			5892733	2629940	125050					8647723
Պայմանագրային պահանջներ**				262918	307853	572357	1849245	316269		3308642

Պարտավորություններ բանկերի և
այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ

16236 665616 681852

Պարտավորություններ
հաճախորդների նկատմամբ այդ
թվում՝ ցպահանջ ավանդներ

4019680 420829 1222018 394419 110464 6167410

ժամկետային ավանդներ

4019680

այլ

418356 1217428 394419 110464 2140667

2473 4590 7063

Պարտավորություններ բանկերի
կողմից թողարկված արժեթղթերի
գծով

4735732 4735732

Այլ պարտավորություններ

95858 153808 249666

Հետհաշվեկշռային պայմանական
պարտավորություններ

267575 81500 4000 415973 769048

ԸՆԴԱՄԵՆԸ

4131774 1240253 1222018 394419 4846195 11834659

Այդ թվում՝

I խմբի արտարժույթով

2950782 513093 1197455 371842 4509101 9542273

II խմբի արտարժույթով

54912 562300 617212

«Խոշոր» պարտավորություններ*										
		2492461		725671		4509101			7727233	
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով										
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով		4190999	510104	991134	388471	4571958			10652666	
Անտոկոս		87894	2622526	4500					2714920	
Պայմանագրային պարտավորություններ***										
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք										
		25934	2265357	1767042	(413825)	904793	2889973	638067	132221	7906502
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով	6832		1175184	394699	(974113)	89092	(1198259)	995621	47067	536123
II խմբի արտարժույթով			542348	(561595)						(19247)
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար								47067		47067
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	7626	28815	251841	3148	613887	1299212	7237975	638067		10080571
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք		25934	2291291	4058333	3644508	4549301	7439274	8077341	8209562	

Չուտ և կուտակային իրացվելիության ճեղքվածքները բացասական արժեքներ ունեն միայն ցպանանջի մասով որը բանկը կարող է փակել վաճառքի համար նախատեսված արժեթղթերի (պետական գանձապետական և ՀՀ ԿԲ արժեթղթեր) վաճառքով: Բանկի այս արժեթղթերի պորտֆելը հիմնական բաղկացած է կարճաժամկետ պարտատոմսերից որոնք շուկայում ունեն մեծ պահանջարկ ուստի կարելի առանց կորուստների այն վաճառել:

Բանկի վարչությունը Վարկային Ներդրումային և այլ կոմիտեները ստորաբաժանումները և ղեկավարները կոնկրետ ֆինանսական որոշումներ կայացնելիս առաջնորդվում են վերը նշված սկզբունքներով:

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների օպտիմալ և նպատակային կառուցվածքը սահմանվում է՝ ելնելով Բանկի ռազմավարությունից:

Եկամտաբերության և իրացվելիության օպտիմալ հարաբերակցության ապահովման համար սահմանվում են հետևյալ սահմանաչափերը

- Ս Վարկային ներդրումները պետք է կազմեն նվազագույնը Բանկի ընդհանուր ակտիվների 30%ը
- Ս Հիմնական միջոցները չեն կարող գերազանցել Բանկի ընդհանուր ակտիվների 30%ը
- Ս Եթե մեկ խոշոր պարտատիրոջ (որոնց նկատմամբ Բանկի պարտավորությունները գերազանցում են ընդհանուր պարտավորությունների 5%ը) նկատմամբ Բանկի պարտավորությունները գերազանցում են Բանկի ընդհանուր ակտիվների (միջին ամսական) 20%ը ապա գերազանցող գումարի չափով միջոցները տեղաբաշխվում են առաջնակարգ բանկերում որպես կարճաժամկետ (314 օր) ավանդներ կամ ձեռք է բերվում բարձր իրացվելի արժեթղթեր:

Ներքին վերահսկողության նպատակով սահմանվում են հետևյալ նորմատիվները՝

	Անվանումը	Սահմանաչափը
1	$\mathcal{N}_1^1$ (Ընդհանուր կապիտալ/ՌԿԱ)	ԿԲ նորմատիվ + 2%
2	$\mathcal{N}_2^1$ (ԲԻԱ/Ընդհանուր ակտիվներ)	ԿԲ նորմատիվ + 2%
3	$\mathcal{N}_2^2$ (ԲԻԱ/Ցպահանջ պարտավորություններ)	ԿԲ նորմատիվ + 5%
4	$\mathcal{N}_3^1$ Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	ԿԲ նորմատիվ 1%

5	Ն ₃ ² Բոլոր խոշոր փոխառումների գծով ռիսկի առավելագույն չափը	ԿԲ նորմատիվ 20%
6	Ն ₄ ¹ Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	ԿԲ նորմատիվ
7	Ն ₄ ² Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	ԿԲ նորմատիվ – 2%

Բանկի կողմից սահմանված ներքին հիմնական տնտեսական և այլ նորմատիվներից շեղումները թույլատրվում են միայն Բանկի խորհրդի կողմից:

Ներդրումային պորտֆելի կենտրոնացումների սահմանաչափերը կարգավորվում են Բանկի «Ներդրումային Քաղաքականությանը» և որոնք են՝

1 Բանկի ներդրումային պորտֆելը չի կարող ընդգրկել միևնույն թողարկողի ցանկացած տիպի արժեթղթերի այնպիսի քանակ որը գերազանցում է Բանկի ընդհանուր կապիտալի 4%ը: Նշված սահմանափակումը չի տարածվում ՀՀ պետական և Կենտրոնական բանկի կողմից թողարկվող պարտատոմսերի վրա:

2 Բանկի ներդրումային պորտֆելը չի կարող ընդգրկել ցանկացած տիպի արժեթղթերի այնպիսի ծավալ որը գերազանցում է Բանկի ընդհանուր կապիտալի 15%ը: Նշված սահմանափակումը չի տարածվում ՀՀ պետական և Կենտրոնական բանկի կողմից թողարկվող պարտատոմսերի վրա:

3 Բանկի պետական պարտատոմսերի պորտֆելը առանց հաշվի առնելու ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերը չի կարող գերազանցել Բանկի ընդհանուր ակտիվների 30%ը:

4 Բանկի ներդրումային պորտֆելը հաշվի առնելով ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերը չի կարող գերազանցել Բանկի ընդհանուր ակտիվների 40%ը:

5 Մեկ երկրում կատարված ներդրումների չափը այդ թվում այդ երկրի բանկերում բացված թղթակցային հաշիվների մնացորդները և այդ բանկերում ներդրված միջբանկային ավանդները չպետք գերազանցեն ընդհանուր կապիտալի 20% (հաշվի առնելով համաձայն ՀՀ ԿԲ կանոնակարգ 2ի տվյալ երկրի կշիռը):

Սույն սահմանաչափերի հաշվարկը կատարվում է օրական կտրվածքով: Նշված կենտրոնացումների սահմանաչափերից շեղումները կարող են թույլատրվել միայն Բանկի Խորհրդի կողմից՝ Խորհրդի համապատասխան որոշմամբ:

Բանկի ներդրումային պորտֆելի ընտրությունը պետք է կատարել՝ ելնելով տնտեսության ճյուղային և թողարկողների բազմազանեցման սկզբունքներից:

1. Բազմազանեցման միջոցով կատարվում է ներդրումների շուկայական ռիսկի միջինացում և կոնկրետ ներդրմանը ներհատուկ ռիսկի նվազեցում:
2. Ներդրումներին ներհատուկ ռիսկի նվազեցման աստիճանը կախված է ներպորտֆելային կորելացիայի գործակցից: Որքան փոքր է ներպորտֆելային կորելացիայի գործակցիցը այնքան մեծ է բազմազանեցման աստիճանը:
3. Բանկի կողմից ներդրումային պորտֆելը պետք է ընտրվի այնպես որ հնարավորին չափով նվազեցվի ներպորտֆելային կորելացիայի գործակցիցը:

Իրացվելիության ռիսկը բանկում գնահատվում է օգտագործելով տարբեր մոդելներ և մեթոդիկաներ ինչպիսիք են GAPի ՔԱՄԵԼՍ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից առաջարկվող մեթոդները և նորմատիվները:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատումը կատարվում է ստորև ներկայացված մեթոդիկայով:

Բանկի իրացվելիության կառավարման տեսանկյունից իրացվելիության ռիսկի գնահատումը կատարվում է՝ բացահայտելով բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքը: Գնահատման հաշվարկը իրականացվում է ելնելով ակտիվների և պարտավորությունների մարմանը մնացած ժամկետներից: Հաշվարկների մեջ ընդգրկվում են միայն մինչև մեկ տարի մարմանը մնացած ակտիվները և պարտավորությունները:

Իրացվելիության գնահատման տվյալ մեթոդաբանությունը կատարվում է ակնթարթային մինչև 90 օր կուտակային և ընդհանուր իրացվելիությունների տարանջատումով:

1 Ակնթարթային իրացվելիություն

$$ԱԻ = \frac{ԱԳԱ}{ԲԻԱ}$$

որտեղ

ԱԻ բանկի ակնթարթային իրացվելիությունն է

ԲԻԱ բարձր իրացվելի ակտիվներն են

ԱԳԱ – ցպահանջ ակտիվներն են

ՊԳԱ – ցպահանջ պարտավորություններն են:

2 Մինչև 90 օր կուտակային իրացվելիությունը բանկի մինչև 90 օր մարման ժամկետայնությամբ ակտիվների (ներառած ԲԻԱ) և մինչև 90 օր մարման ժամկետայնությամբ պարտավորությունների տարբերության (մինչև 90 օր մարման ժամկետայնությամբ կուտակային ճեղքվածքի) հարաբերակցությունն է բարձր իրացվելի ակտիվներին

$ԿԻ_{մինչև 90 օր} =$	$Ա_{մինչև 90 օր} \cdot Պ_{մինչև 90 օր}$
	ԲԻԱ

որտեղ

$ԿԻ_{մինչև 90 օր}$ բանկի մինչև 90 օր մարման կուտակային իրացվելիությունն է

ԲԻԱ բարձր իրացվելի ակտիվներն են

$Ա_{մինչև 90 օր}$ – մինչև 90 օր մարման ժամկետայնությամբ ակտիվներն են

$\Pi_{մինչև 90 օր}$ – մինչև 90 օր մարման ժամկետայնությամբ պարտավորություններն են:

3 **Ընդհանուր իրացվելիությունը** բանկի մինչև մեկ տարի մարման ժամկետայնությամբ ակտիվների (ներառած ԲԻԱ) և մինչև մեկ տարի մարման ժամկետայնությամբ պարտավորությունների տարբերության (մինչև մեկ տարի մարման ժամկետայնությամբ կուտակային ճեղքվածքի) հարաբերակցությունն է բարձր իրացվելի ակտիվներին

$ԸԻ =$	ԸԱԸՊ
	ԲԻԱ

որտեղ

ԸԻ բանկի մինչև մեկ տարի կուտակային իրացվելիությունն է

ԲԻԱ բարձր իրացվելի ակտիվներն են

ԸԱ – մինչև մեկ տարի մարման ժամկետայնությամբ ակտիվներն են

ԸՊ – մինչև մեկ տարի մարման ժամկետայնությամբ պարտավորություններն են:

4 Ակնթարթային իրացվելիության (**ԱԻ**) բանկի մինչև 90 օր մարման կուտակային իրացվելիության ($ԿԻ_{մինչև 90 օր}$) և բանկի մինչև մեկ տարի կուտակային իրացվելիության (**ԸԻ**) հաշվարկված մեծությունների ներքոհիշյալ սահմանաչափերի հիման վրա տրվում են գնահատականներ բացասական մեծությունից մինչև 0%

С

անբավարար

0%ից (ներառած) մինչև 50 %

B բավարար

50%ից (ներառած) բարձր մեծությունը

A լավ

Այս մեթոդաբանությամբ բանկի իրացվելիության գնահատակը 30/06/10թ AAA:

Բանկը իրականացնում է նաև իրացվելիության գնահատումը ըստ ՔԱՄԵԼՍի որը 30/06/10թ դրությամբ կազմել է մոտ 5 միավոր:

Իրացվելիության պահպանման նպատակով բանկում օգտագործվում են հետևյալ մեթոդները

1. Ակտիվների կառավարման ընթացքում

ա) Սցենարների մոդելավորում

Ակտիվների կառավարման ընթացքում կարևորագույն դեր է խաղում սցենարների մշակումը ինչից կախված են ակտիվների օպտիմալ կառուցվածքի ընտրության արդյունքները: Սցենարները չեն դիտարկվում որպես ապագայի լավագույն կանխատեսում սակայն ընտրված սցենարների բազմազանությունը պետք է օբյեկտիվորեն արտացոլի տնտեսական իրավիճակը և հնարավոր հանգամանքները որոնք կարող են ազդել պորտֆելի դինամիկայի ապագա փոփոխությունների վրա: Սցենարները մշակվում են տվյալների պատմական շարքերի հիման վրա:

բ) Իրացվելի ակտիվների վաճառքի մեթոդ

Մեթոդի էությունը կայանում է նրանում որ իրացվելիության ցածր մակարդակի դեպքում Բանկը դրամական միջոցներ ստանալու նպատակով իրացնում է իր ակտիվները: Բանկն այս մեթոդը կիրառում է այն դեպքում երբ առկա են երկրորդային պահուստներ արժեթղթերի տեսքով որոնք կարելի է արագ և շահավետ վաճառել:

գ) Կարճաժամկետ վարկերի տրամադրման մեթոդ

Մեթոդի էությունը կայանում է նրանում որ Բանկը պահպանում է անհրաժեշտ իրացվելիության մակարդակը՝ իրականացնելով հաճախորդների կարճաժամկետ վարկավորում 36 ամիս ժամկետներով:

2. Պարտավորությունների կառավարման ընթացքում Բանկի հիմնական խնդիրներն է հաճախորդների ձևավորված բազայի դրամական հոսքերի վերլուծությունը և հեռանկարում նոր միջոցների ներգրավումը: Պասիվների օպտիմալ կառուցվածքի ձևավորման համար Բանկը պետք է դեկավարվի հետևյալ սկզբունքներով

Ս օգտագործել այն աղբյուրները որոնք կնվազեցնեն միջոցների ներգրավման ծախսերը ինչը թույլ կտա հասնել շահույթի և սեփական կապիտալի ավելացմանը:

Ն ընտրել օպտիմալ համամասնություններ ավանդների փոխառու միջոցների և կապիտալի միջև ինչը թույլ կտա ապահովել միջոցների աղբյուրների կայունության ցանկալի մակարդակ և համապատասխանաբար առավել երկար ժամկետով և առավել մեծ եկամտաբերությամբ

ներդրումներ:

Այսպիսով պասիվների անհրաժեշտ օպտիմալ կառուցվածքի ձևավորման գործընթացում Բանկի համար ամենակարևորը պասիվի գինն է: Հիմնական գործիքները որոնց միջոցով Բանկը հասնում է դրան համարվում են ավանդների տոկոսադրույքները ինչպես նաև երկարաժամկետ փոխառու միջոցների ներգրավման հնարավորությունը:

Վարկերի նկատմամբ պահանջարկի մեծացման դեպքում Բանկը համեմատած մրցակից բանկերի հետ պետք է բարձրացնի ավանդների և դրամական շուկայի այլ փոխառու միջոցների գծով տոկոսադրույքները: Ազատ միջոցների ավելցուկի առկայության և դրանց օգտագործման համար հնարավոր շահութաբեր ներդրումների բացակայության դեպքում Բանկն իջեցնում է իր տոկոսադրույքները և միջբանկային շուկայում առաջարկում է ռեսուրսներ առավել ցածր գնով:

Այսպիսով ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման ռազմավարության մեջ կարևորը տոկոսային մարժայի կառավարումն է որն իրականացվում է ձևավորված GAPի և սպրեդի որոշման և կառավարման միջոցով:

3. Ակտիվապասիվային կառավարման ընթացքում իրացվելիության պահպանման նպատակով բանկային պրակտիկայում օգտագործվում են հետևյալ մեթոդները

ա) Միջոցների ընդհանուր ֆոնդի մեթոդ

Միջոցների ընդհանուր ֆոնդի մեթոդի էությունը կայանում է նրանում որ ակտիվների կառավարման գործընթացում ռեսուրսների բոլոր տեսակները՝ ցպահանջ հաշիվների մնացորդները ժամկետային ավանդները կանոնադրական կապիտալը և պահուստները միավորվում են որպես Բանկի ռեսուրսների միասնական ֆոնդ: Այնուհետև միասնական ֆոնդի միջոցները բաշխվում են ակտիվների այն տեսակների միջև որոնք Բանկի կարծիքով հանդիսանում են առավել ընդունելի իրենց շահութաբերության և իրացվելիության տեսանկյունից: Այնուհետև որոշվում են այն միջոցները որոնք կարող են տեղաբաշխվել երկրորդային պահուստում որի մեծությունը կախված է Բանկի պարտավորությունների ծավալների և վարկերի պահանջարկի տատանումներից: Միջոցների տեղաբաշխման երրորդ փուլում ձևավորվում է վարկային պորտֆելը:

բ) Ակտիվների տեղաբաշխման մեթոդ

Այս մեթոդի կիրառման ժամանակ հաշվի է առնվում իրացվելի ակտիվների կախվածությունը Բանկի կողմից ներգրաված միջոցների աղբյուրներից և սահմանվում է որպես որոշակի հարաբերություն ակտիվների և պասիվների համապատասխան տեսակների միջև:

Այս դեպքում հաշվի է առնվում որ յուրաքանչյուր աղբյուր պահանջում է տարբեր ապահովվածություն և համապատասխանաբար պարտադիր պահուստների ցուցանիշներ: Մասնավորապես ցպահանջ ավանդների համար անհրաժեշտ է սահմանել պարտադիր պահուստների ավելի բարձր ցուցանիշ քան ժամկետային ավանդների համար այսինքն՝ որպես ցպահանջ ավանդ ընդունված միջոցների մեծ մասը պետք է տեղաբաշխվի առաջնային և երկրորդային պահուստներում ինչը հնարավորություն կտա Բանկին կատարելու իր պարտավորությունները ավանդատուների

նկատմամբ:

Համաձայն այս մեթոդի՝ որոշվում են իրացվելիության (եկամտաբերության) մի քանի կենտրոններ: Մասնավորապես այդպիսի կենտրոններ են հանդիսանում ցպահանջ հաշիվները Բանկի ժամկետային պարտավորությունները (ժամկետային ավանդներ) կանոնադրական կապիտալը և պահուստները: Յուրաքանչյուր այդպիսի կենտրոնից միջոցները կարող են տեղաբաշխվել միայն որոշակի տեսակի ակտիվներում՝ ելնելով նրանից որ ապահովվի դրանց համապատասխան իրացվելիությունը և շահութաբերությունը:

Ծանոթագրություն 33. «Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն»

	ՀՀ ԿՔ սահմանած նորմատիվի մեծություն	31/12/09	30/06/10
Կապիտալ ընդհանուր (միջին)	2 400.0	9 222.1	9 660.2
Կանոնադրական հիմնադրամ		7 200.0	7200
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվներ			
Ն1	12.0%	61.7%	48,8%
Իրացվելիության նորմատիվներ			
ընդհանուր Ն¹	15.0%	37.5%	24.5%
ընթացիկ Ն²	60.0%	170.1%	223.3%

«Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն»

Ստորև ներկայացվում են ԿԲ կողմից սահմանված տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման համար կիրառվող հիմնական և ընդհանուր կապիտալները, կապիտալի համարժեքության նորմատիվի ցուցանիշները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ ըստ ամիսների, համեմատելով այդ ցուցանիշները նորմատիվային պահանջների հետ:

Բանկի նորմատիվային կապիտալը

- հունվար ամսվա համար կազմում է 9.609.153 հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը 64.86 % ,
- փետրվար ամսվա համար կազմում է 9.602.176 հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը 62.71 % ,
- մարտ ամսվա համար կազմում է 9.548.600 հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը 52.82 % ,
- ապրիլ ամսվա համար կազմում է 9.564.328 հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը 52.39 % ,
- մայիս ամսվա համար կազմում է 9.589.704 հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը 47.78 % ,
- հունիս ամսվա համար կազմում է 9.660.213 հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը 48.79 % ,:

Ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ Բազելի ռիսկի կշիռների դասերի.

- վարկային ռիսկ 18.388.610 հազ. դրամ,
- շուկայական ռիսկ 47.917 հազ. դրամ,
- գործառնական . ռիսկ 121.324 հազ. դրամ :

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

Բանկի ֆինանսական ակտիվների աշխարհագրական կենտրոնացումների վերլուծությունը կարող է ունենալ հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶ Կ երկր ներ	Ընդամենը
-------------------	----	----------------	------------------	-------------------------------	----------

Ակտիվներ

Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	3.562.150	-	-	-	3.562.150
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	2.049.537	125.326	554.234	-	2.729.097
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	15.512.427	187	-	-	15.512.614
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	590.913	-	-	-	590.913
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	1.897.493				1.897.493
Ընդամենը ակտիվներ	23.612.520	125.513	554.234		24.292.267

Նախորդ ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ոչ ՏՀ ԶԿ եր կր նե ր	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	3.777.242	-	-	-	3.777.242
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	142.106	193.291	3.275.207	-	3.610.604
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	-	2.946	-	-	2.946
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվություններ	8.661.890	2.891	-	-	8.664.781
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	309.129	-	-	-	309.129
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	539.798	-	-	-	539.798
Ընդամենը ակտիվներ	13.430.165	199.128	3.275.207	-	16.904.500

ՏՀԶԿ* Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն :

«Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

Բանկը հեջավորում չի իրականացնում:

«Գրավադրված ակտիվներ»

Բանկը գրավադրված ակտիվներ չունի:

«Ընդունված գրավ»

Բանկը՝ որպես գրավ ընդունված ակտիվները, իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման դեպքում: Գրավով ապահովված ակտիվները հետևյալն են՝

- այլ արժեթղթեր - 723,851
- թանկարժեք զարդեր և մետաղներ - 262.265
- անշարժ գույք – 37.870.529
- պատրաստի արտադրանք - 326,000

- այլ գրավ - 229.897
- դրամական միջոցներ – 480.119

Բանկի կողմից պարտավորությունների չկատարում կամ խախտում չկա: